

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIV nr. 695

vineri 15 februarie 1963

8 pagini 25 bani

Cu prilejul unei vizite la Uzinele „Grivița Roșie” elevii din Capitală discută cu muncitorii mai vîrstnici, care le evocă momente impresionante ale glorioaselor lupte din februarie 1933

Eroicele lupte din februarie 1933

În istoria popoarelor se petrec evenimente care, prin măreția și prin mesajul lor de luptă, capătă o adîncă semnificație social-politică și marchează o cotitură în dezvoltarea ulterioară a forțelor ce militază pentru progresul social. Un asemenea eveniment îl constituie, în istoria poporului român, memoabilele lupte eroice revoluționare ale muncitorilor cefești și petroliști din ianuarie-februarie 1933, organizate și conduse de Partidul Comunist din România. Ele au înscris o pagină de glorie neperitoare în anele istoriei poporului nostru și au însemnat una din cele mai mari bătălii de clasă a proletariatului din România împotriva regimului burghez-moșieresc în întreaga perioadă anterioară revoluției populare începute în august 1944. „Prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar — arată tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești”.

Insuflețită de puternice sentimente patriotice, clasa muncitoare, în fruntea oamenilor muncii de la orașe și sate s-a ridicat la luptă, în ianuarie-februarie 1933, nu numai împotriva exploatareii poporului român de către capitaliștii autohtoni, ci și împotriva înrobirii României de către trusturile imperialiste străine. Înfruntînd teroarea aparatului de stat reacționar, starea de asediu, represaliile sîngeroase ordonate de monarhie și guvern, proletariatul a înfierat prin lupta sa revoluționară politica trădătoare a cercurilor conducătoare capitalisto-moșierești din România, care vindeau bogățiile țării și independența națională băncilor din Occident și acceptau dictatul controlorilor im-

puși de finanța străină. Puternicele greve ale cefeștilor și petroliștilor au barat pentru un timp venirea la putere a fascismului în România și au reprezentat prima mare ridicare a proletariatului european după înscăunarea hitlerismului în Germania. Ele au constituit un nou și puternic semn al de alarmă contra pregătirii de către burghezia internațională a războiului împotriva primului stat socialist din lume.

În decursul luptelor cefeștilor și petroliștilor s-au manifestat cu o deosebită vigoare capacitatea revoluționară a clasei muncitoare, forța ei de mobilizare a celor mai largi pături ale populației. Luptele muncitorești din 1933 au dat naștere unei puternice mișcări de solidarizare în rândurile oamenilor muncii din întreaga țară, în rîndurile țărănimii, ale intelectualității. Ele au evidențiat maturizarea clasei muncitoare, creșterea politică și organizatorică a partidului comunist. S-a dovedit cu o deosebită putere că partidul comunist este singura forță politică reală, capabilă să arate maselor drumul just pentru apărarea intereselor lor vitale, sociale și naționale, să le conducă spre eliberarea de sub dominația jugului capitalist și făurirea unei societăți noi, socialiste.

Luptele cefeștilor și petroliștilor s-au desfășurat pe fondul crizei economice mondiale a capitalismului din 1929-1933, care a lovit puternic economia României burghez-moșierești. Înăpoierea economică, dependența față de capitalul străin și împletirea crizei industriale cu criza agrară au făcut ca fenomenele de criză să capete o deosebită amploare și intensitate și să cuprindă toate ramurile economiei țării. Situația materială a maselor muncitoare

de la orașe și sate se înrăutățea tot mai mult, devenind insuportabilă. Pentru a slăviți frămîntările și luptele maselor populare și pentru a-și menține dominația, clasele guvernante au luat măsuri de înăsprire a teroarei împotriva clasei muncitoare și a celorlalți oameni ai muncii, au intensificat politica de asuprire a minorităților naționale, au sprijinit creșterea mișcării fasciste legionare. Începutul anului 1933 este marcat de o întărire a ofensivei claselor exploatare asupra drepturilor și libertăților muncitorești, asupra situației materiale a oamenilor muncii. Muncitorii cefești și petroliști nu au acceptat noile lovituri și au pornit puternica lor contraofensivă, care a ridicat lupta de clasă din țara noastră pe o treaptă superioară, dîndu-i un deschis caracter politic de bălăie împotriva burgheziei și moșierimii, împotriva fascismului, pentru apărarea independenței naționale. În toată țara încep să se precipite evenimentele care vestesc apropierea unor mari lupte greve. Partidul Comunist din România desfășoară o vastă muncă politică de organizare a muncitorilor. Se creează comitete de acțiune pe ateliere, depouri, gări, pe baza unui larg front unic muncitoresc, la ființă un organ central al frontului unic al muncitorilor cefești — Comitetul Central de acțiune, al cărui secretar a fost tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Comitetul Central de acțiune a jucat un rol foarte important în organizarea și desfășurarea luptelor greve din ianuarie-februarie 1933.

(Continuare în pag. a 8-a)

ȘTIRI DIN ȘCOLI

Școli noi

Elevii și cadrele didactice din raionul Rîmnicu Vilcea se bucură de condiții tot mai bune de muncă și de învățatură. An de an spațiul de școlarizare s-a lărgit prin construirea unor școli noi, încăpătoare și luminoase, înzestrate cu toate cele necesare bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ.

Numai în cursul anului 1962 s-au dat în folosință în cuprinsul raionului nouă localități noi de școală, totalizînd 58 de săli de clasă. În anul care a început se vor construi încă 10 localități școlare noi și se vor lărgi localitățile școlilor medii din Rîmnicu Vilcea și din Gova.

R. CONSTANTIN

Cartea în sprijinul procesului de învățămînt

O serie de scrisori sosite în ultimele zile la redacția gazetei noastre relatează despre consfătuirile la care au participat recent bibliotecarii din școli. Ei au ascultat, în cadrul acestor consfătuiri, expuneri privind sarcinile legate de educarea comunistă a elevilor, de pregătirea acestora pentru viață, de contribuția pe care trebuie s-o aducă bibliotecile la buna desfășurare a procesului instructiv-educativ și au purtat discuții însoțite în care și-au analizat activitatea și au arătat cum își propun s-o îmbogățească.

În consfătuirea organizată la școala medie „Mihai Viteazul” cu bibliotecarii din raionul 23 August al Capitalei s-a făcut un rodnic

schimb de experiență în ce privește colaborarea bibliotecarilor cu profesorii, modalitățile de aflare a nivelului de cultură generală a cititorilor, felul cum sînt îndrumați aceștia spre lectură, popularizarea cititorilor frunțași.

Cei peste 50 de bibliotecari care au participat la consfătuirea ce a avut loc la școala medie „Frații Buzești” din Craiova au exemplificat roadele concrete ale ajutorului dat muncii instructiv-educative de către bibliotecă și au purtat vii discuții în legătură cu problema îmbunătățirii metodelor ce trebuie folosite de bibliotecarii din școli pentru a spori numărul de prieteni ai cărții, pentru a dezvolta dragostea elevilor față de lectură.

A. POPESCU

Întîlnire la cercul literar

Zilele trecute, elevii Școlii de 8 ani nr. 28 din Capitală s-au întîlnit, în cadrul cercului lor literar, cu poetul Marcel Bresașu.

După ce elevii au ascultat cele povestite de scriitor, ei i-au pus numeroase întrebări. Copiii au fost dornici să afle, de pildă, la ce vîrstă a început el să scrie versuri, care este scriitorul lui preferat, ce are în șantierul său literar pentru copii ș.a.

Scriitorul a răspuns pe larg copiilor și i-a ascultat cu incîntare recitînd. Un deosebit interes a arătat el versurilor create de elevii talentați ai școlii.

Întîlnirea a contribuit la dezvoltarea interesului copiilor pentru studiul literaturii noastre.

D. VALENTIN

Manifestări în cinstea lui 16 Februarie

În școli, la palatele pionierilor și la casele de cultură ale tineretului din întreaga țară au loc, în aceste zile, bogate manifestări închinare eroicelor lupte ale cefeștilor și petroliștilor din februarie 1933.

Elevii Școlii medii nr. 32 „Filimon Sirbu” din București, de pildă, au vizitat de curînd uzinele „Grivița Roșie”, unde s-au întîlnit cu numeroși muncitori vîrstnici, participanți la luptele din februarie 1933, care le-au evocat momente impresionante ale acestor lupte. De asemenea, peste 10.000 de elevi din școlile medii și de 8 ani ale Capitalei au vizitat monumentele și casele legate de trecutul de luptă al P.M.R.

În sala de festivități a Palatului pionierilor a avut loc de curînd o adunare la care au participat mai bine de 700 de copii. După ce au ascultat o evocare a evenimentelor din februarie 1933, ei au asistat la un program artistic în care, prin versuri și cîntece, au fost reînviolate momente din lupta partidului pentru libertatea și fericirea po-

porului. În încheiere au răsunat cîntece de recunoștință ale pionierilor închinare patriei și partidului pentru viața fericită de astăzi a copiilor din țara noastră.

Și în școlile din țară au loc manifestări închinare zilei de 16 februarie. La Botoșani, de pildă, elevii Școlii de mecanici agricoli au participat la o adunare în cadrul căreia li s-a vorbit despre însemnătatea acestei zile. A urmat apoi vizionarea unui film documentar. În școlile orașului Suceava s-au organizat seri literare cu tema „30 de ani de la glorioasele lupte ale cefeștilor și petroliștilor”. Un mare număr de elevi au vizitat Muzeul Doftana, ale cărui exponate i-au făcut să înțeleagă mai adînc sensul luptei duse de clasa muncitoare, sub conducerea partidului, pentru viața nouă de azi. Vizita la Doftana a fost o lecție care a pătruns adînc în conștiința elevilor, chemîndu-i la o muncă entuziastă pentru întărirea cuceririlor obținute de clasa muncitoare.

Pentru adîncirea studiului fizicii

Ca multe alte manuale, și manualele de fizică s-au îmbunătățit în ultimii ani. Ele au devenit tot mai accesibile, deși conținutul lor s-a completat cu o serie de cunoștințe îndeajuns de complexe, legate de noile cuceriri din domeniul științei și tehnicii. Este tot mai evidentă și preocuparea autorilor pentru formarea gândirii materialist-dialectice a școlărilor, pentru educarea lor în spiritul admirației față de cuceririle poporului nostru. Se remarcă în manualul pentru clasa a VIII-a accesibilitatea și tratarea la un nivel științific corespunzător a problemelor de cinematică și dinamică, în cel de clasa a X-a prezentarea justă a noțiunilor cuprinse în capitolul „Electromagnetismul”, în cel de clasa a XI-a explicarea clară a noțiunilor referitoare la producerea și propagarea undelor electromagnetice sau la funcțiile triodei.

Dar, pe lângă calități, care caracterizează actualele manuale de fizică pentru școala medie, trebuie să arătăm și unele lipșuri pe care le mai au acestea.

Mă rialiez punctului de vedere exprimat și de alții că nu este cu nimic justificat faptul că în manualul de clasa a VIII-a (la fel ca și în programă) se prevede începerea studiului fizicii cu predarea stațiilor. Mult mai bine ar fi să se pornească de la clarificarea oitorva noțiuni referitoare la mărimi fizice și măsurarea lor, la sistemele M.K.S. și C.G.S. care, pe parcurs, odată cu introducerea noilor mărimi, vor fi lărgite. Sotocesc că abia după aceea se poate trece la studiul cinematicii, al dinamicii și apoi al stațiilor.

Tratarea problemelor în această ordine i-ar ajuta pe elevi să înțeleagă mai clar necesitatea diferitelor unități pentru exprimarea cantitativă a mărimilor studiate, să folosească mai corect aceste unități în rezolvarea problemelor (care ar fi de dorit să se refere întotdeauna la anumite

aplicații practice ale unor fenomene sau legi fizice).

În fiecare clasă lecțiile de fizică oferă multe posibilități de a contribui la formarea concepției materialist-dialectice a elevilor despre natură. Dar manualele nu folosesc întotdeauna în mod just aceste posibilități. Astfel, în manualul pentru clasa a VIII-a, la tratarea noțiunii cimpului gravitațional, se introduce definiția cimpului material. Înțelegerea justă a acestei noțiuni este deosebit de importantă, deoarece este o problemă care afectează concepția despre continuitatea materiei. Ea necesită însă mai multe cunoștințe despre diferite cimpuri, pe care elevii le studiază pe parcursul fizicii. Găsesc că noțiunea de cimp material se poate introduce cu succes în manualul clasei a X-a, spre sfîrșitul anului școlar și poate fi lărgită în manualul pentru clasa a XI-a, cînd elevii primesc cunoștințe despre natura duală a luminii și studiază în mod amănunțit natura undelor și a cimpurilor electromagnetice.

De asemenea, nu găsesc bine venită includerea studiului legii lui Boyle-Mariotte la tratarea presiunii, în clasa a IX-a, deoarece de aceasta ne putem ocupa foarte bine în capitolul „Proprietățile gazelor”. Astfel putem aborda această temă sub toate aspectele ei și totodată economisim o oră de predare.

Cred că manualul de fizică pentru clasa a X-a, deși a fost mult îmbunătățit în ultimii ani, continuă să dea o extindere prea mare electrostaticii în detrimentul cunoașterii unor fenomene și legi care își găsesc o largă aplicație în producție. De pildă, sotocesc că ar necesita o tratare mai amplă curentului trifazat (folosit în toate domeniile producției), ca și calculul matematic privind legarea curentului trifazat în stea și în triunghi. Elevii vor putea vedea astfel care este diferența între tensiunea de linie și

cea de fază. Tot astfel, cred că se impune o tratare mai amplă a generatoarelor și motoarelor electrice și a noțiunii de putere a curentului electric. Marca majoritate a proprietăților razelor catodice sînt doar enunțate și demonstrate prin experiențe în manual, fără să se facă apel la cunoștințele anterioare ale elevilor, care i-ar ajuta în înțelegerea noilor noțiuni. De exemplu, nu se pomeneste nimic despre faptul că electronii posedă energie mecanică deoarece se află în mișcare. Atunci cînd se arată că un cimp electric acționează asupra razelor catodice nu se fac referiri la cele învățate în legătură cu interacțiunea sarcinilor electrice. Sotocesc că acest fel de expunere a cunoștințelor este dăunător, deoarece nu ajută la dezvoltarea gândirii logice a elevilor.

Sînt și eu de părere, ca și mulți din colegii mei, că manualele actuale de fizică ar trebui să cuprindă mai multe probleme cu date luate din producție. La fel, cred că sînt puține problemele mai complexe, care necesită folosirea mai multor cunoștințe referitoare la fenomenele și legile fizicii, precum și la unitățile de măsură.

Așa cum just se afirmă în articolul intitulat „În pas cu progresele fizicii” apărut în „Știința” nr. 5780, manualele nu folosesc în măsură suficientă instrumentul matematic în predarea legilor fizicii. Matematica nu este o știință pentru sine, ci ea rezolvă problemele puse de viață, de producție, în care își găsesc o largă aplicare fenomenele și legile fizicii. Ca atare se impune o mai largă folosire a matematicii și în manualele de fizică, fără a se neglija însă explicarea fizică a formulelor matematice, după cum cred că în manualele de matematică ar fi trebuit să-și găsească mai mult loc problemele luate din domeniul fizicii.

Prof. ELENA TULIPANT

Observații și propuneri

Folosirea în predare a manualului de chimie pentru clasa a VII-a a reliefat numeroase îmbunătățiri aduse noii ediții a acestuia. În același timp, au ieșit în evidență și o serie de deficiențe ale manualului.

De pildă, la pagina 29 se precizează că între metale și metaloide există o serie de substanțe, numite semimetale. Caracterul acestora nu este însă pe deplin lămurit, ceea ce provoacă confuzii în mintea elevilor. Apoi din schema de la pagina 110 nu reiese clar că metaloidele sau nemetalele sînt noțiuni sinonime. De altfel, schema este și incompletă, deoarece din categoria substanțelor chimice au fost omise elementele zerovalente, despre care se vorbește însă la pagina 96 precum și clasificarea sărurilor în săruri acide, bazice și neutre.

Definiția sărurilor de la pagina 82 diferă de cea de la pagina 140. Dar aceasta din urmă nici nu poate fi înțeleasă de elevi, deoarece în manual nu se vorbește decît de radicalul acid provenit din oxiacizi fără a se aminti de radicalul acizilor hidrogenați. Datorită acestor scăpări ale manualului elevii mei au întîmpinat greutăți în înțelegerea definiției sărurilor. Dat fiind faptul că în lecțiile precedente s-a vorbit numai despre radicalii oxiacizilor, atunci cînd au întîlnit definiția „Sarea este substanța compusă dintr-un radical acid și atomi de

metal” elevii și-au pus întrebarea dacă definiția sărurilor este valabilă și pentru clorura de sodiu, care provine dintr-un acid hidrogenat.

Definiția formulei chimice este și ea incompletă. Cred că ar fi fost necesar să se arate că formula chimică este constituită dintr-un grup de simboluri cu încăliri lor, prin care se reprezintă o moleculă dintr-o substanță.

La pagina 95 se precizează că numeroase elemente chimice au valență variabilă. Dar pentru ca elevii să înțeleagă această precizare ar fi trebuit ca ea să fie precedată de explicația că un element poate avea valență constantă sau variabilă.

Manualul are și unele inexactități. Bunăoară, la pagina 33 se arată că pînă în prezent se cunosc 102 elemente chimice. Este însă știut faptul că în realitate se cunosc 103 elemente.

Cred că ar fi fost necesar ca manualul să arate mai larg aplicațiile practice ale cunoștințelor pe care le cuprinde. De exemplu, s-ar fi putut vorbi mai mult despre folosirea în industrie a gazului metan. S-ar fi simțit totodată nevoia unor lecții de încheiere cu teme cum sînt „Chimia și însemnătatea ei în dezvoltarea industriei” și „Industria chimică în RPR”.

Prof. NICOLAE ISĂRA
Școala de 8 ani nr. 1 — Reșița

Inconsecvențe

În manualul de citire pentru clasa a III-a, la partea de gramatică, există unele inconsecvențe în folosirea termenilor. Astfel, la capitolul respectiv, în loc de termenul „adjectiv” autorii folosesc formularea „cuvinte care arată însușiri”. În exercițiile recapitulative, însă, se întrebunțază termenul „adjectiv”. La fel stau lucrurile și cu formularea „cu-

vintele care țin locul unui nume” care, spre sfîrșitul cărții, se transformă așa, deodată, în termenul „pronume”.

Asemenea metamorfoze, cînd nu le sînt explicate copiii, sînt de natură să-i incurce.

Inv. Z. GHÎTESCU
comuna Mihăilești
raionul Drăgănești-Vlașca

Luptele din februarie 1933 și școala

Eveniment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești din țara noastră, luptele glorioase ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933, conduse de P.C.R. au avut un puternic răsunet în viața școlii românești.

Învățămîntul de toate gradele din România suferea urmările grele ale crizei economice capitaliste mondiale. Prin reducerile bugetare succesive au fost desființate numeroase școli primare, secundare, normale, de meserii etc. Exploatarea cruntă la care era supusă marea majoritate a oamenilor muncii făcea ca fiii acestora să fie lipsiți de hrană, de îmbrăcăminte, de cărți, așa încît o mare parte dintre copiii înscrși în școli nu puteau frecventa cursurile. Cadrele didactice nu primeau salariile de mizerie cu lunile, iar numărul învățătorilor și profesorilor șomeri creștea continuu.

Noile măsuri luate de guvernănt împotriva muncitorilor și a lucrătorilor intelectuali o dată cu cea de-a treia „curbă de sacrificii” de la începutul anului 1933 lovea profund interesele cadrelor didactice. De asemenea, reducerea numărului de școli și clase, desființarea de posturi didactice au produs adînci nemulțumiri în rîndurile elevilor, ale învățătorilor, profesorilor, părinților. La această stare de nemulțumire contribuiau și spiritul cazon al activității din școli și facultăți, restricțiunile polițienești la care era supus tineretului școlar și universitar, taxele mari care nu puteau fi

suportate de elevii și studenții proveniți din familiile oamenilor muncii.

Luptînd pentru ieșirea pe cale revoluționară din criza economică, partidul a mobilizat masele exploatate la luptă împotriva nedreptei orînduirii capitaliste. În această luptă, ca urmare a măsurilor adoptate la Congresul al V-lea al P.C.R., a fost mobilizată și tînăra generație. Un apel al U.T.C. din 1932 sublinia: „Să ducem lupta contra taxelor mari, contra traficulului de manuale [...]. Contra fascizării tineretului din școli! Contra terorii fasciste! Contra pregătirilor de război antisovietic!” La începutul anului 1933 partidul comunist a mobilizat și mai intens tineretul pentru a participa la lupta revoluționară. Astfel, între lozincile cuprinse în apelul lansat de Comitetul Central de acțiune pe țară al ceferiștilor la începutul lunii februarie 1933, se aflau și lozinci privind asigurarea drepturilor la învățatură ale tinerilor ucenici.

Documentele și presa vremii arată că în luptele revoluționare din ianuarie-februarie 1933 s-au aflat, alături de muncitori, și un mare număr de ucenici. La București, sute de ucenici au fost mobilizați de U.T.C. pentru a participa la manifestările muncitorilor ceferiști. Mulți dintre ei s-au aflat chiar în focul luptelor, ca utecistul Vasile Roaită, care a căzut eroic pentru ca sunetul sirenei să nu înceteze nici o clipă. În sprijinul muncitorilor aflați în grevă au sărit și elevii liceului „Aurel Vlaicu” din cartierul Gri-

veiei, unde învătau fii de muncitori ceferiști. La Cluj au luptat alături de muncitorii greviști de la Atelierele C.F.R. și ucenici aflați la practică, iar elevii școlilor secundare au participat la „demonstrațiile comuniste ale muncitorilor”, așa cum rezultă dintr-o adresă trimisă de serviciul local de învățămînt, la 15 februarie 1933, Ministerului Instrucțiunii.

În perioada care a urmat firosului marelui organizat de regimul burghez-moșieresc împotriva muncitorilor, organele de reprimare au desfășurat o febrilă acțiune pentru urmărirea tineretului angajat în lupta revoluționară. Cu toate măsurile represive, numeroși ucenici, elevi și studenți, mobilizați de U.T.C., au participat la acțiunile organizate în vederea întîmpinării zilei de 1 Mai 1933, au activat în cadrul organizației „Ajutorul Roșu” pentru sprijinirea luptătorilor ceferiști și petroliști întemnițați, au participat la acțiunile de protest și de apărare a muncitorilor ceferiști conduse de partid. Adresîndu-se tineretului muncitor și școlar, un apel al U.T.C. din august 1933 îl cheamă să protesteze, să iasă la demonstrații de stradă, să ceară eliberarea celor închiși pe nedrept. „Muncitorii tineri vor fi condamnați pentru că au luptat, alături de vîrstnici, pentru orele de școală plătite... Luptați pentru anularea procesului muncitorilor ceferiști!”

Luptele muncitorilor ceferiști și petroliști din 1933 au avut un puternic ecou în rîndurile învățătorilor și profesorilor înaintați. În pri-

ma parte a anului 1933 aceștia organizează acțiuni vehemente de protest, demască prin presă măsurile reacționare luate de guvernănt împotriva școlii și a slujitorilor ei. Îndrumați de partid, profesorii devotați poporului muncitor luptau pentru a răspîndi în mase, prin activitatea lor școlară, extrașcolară și publicistică, cuvîntul partidului, explicau cauzele crizei economice, militau pentru educația antirăzboinică a tineretului și oamenilor muncii. În diferite articole publicate în revistele legale conduse de partid, profesorii comuniști și cu vederi progresiste — Ilie Cristea, P. Constantinescu-Iași, Radu Cernătescu, M. Cruceanu, Iorgu Iordan și alții — arătau pericolul războiului, explicau sensul luptei antirăzboinice, îndemneau tineretul la luptă activă împotriva pregătirilor de război. Lipsiți de drepturi, umiliți prin reducerile de salarii, infometăți și roși de mizerie, învățătorii și profesorii cereau să nu se ia măsuri de distrugere a școlii românești, protestau împotriva stării de asediu. Astfel, revista „Cuvîntul școlii”, care apărea la Craiova sub conducerea profesorului comunist M. Cruceanu, arăta în februarie 1933, că starea de asediu nu va putea împiedica cererile drepte ale profesorimii, lupta ei pentru cucerirea și apărarea acestor drepturi. Materiale care demască politica școlară reacționară a burgheziei publice și alte reviste învățătoresci. În majoritatea județelor adunările generale ale cadrelor didactice votează pentru greve cu încetarea cursurilor și pentru unirea tuturor învățătorilor și profesorilor într-un sindicat unic.

Cu toate promisiunile demagogice făcute cadrelor didactice sta-

rea lor nu s-a îmbunătățit. Mille de învățători și profesori șomeri din anul 1933, faptul că mai bine de 50% din copiii de vîrstă școlară rămîneau în afara școlii, iar populația de la sate se zbătea în analfabetism, sînt dovezi grăitoare ale politicii antipopulare a burgheziei, care urmărea să țină masele în întineric.

P.C.R. a mobilizat cadrele didactice la luptă hotărîtă, demascînd situația grea în care se găsea școala, precum și exploatarea la care erau supuși învățătorii și profesorii. În apelul C.C. al P.C.R. din august 1933 „Către învățătorii și institutorii șomeri! Către toți membrii săraci ai corpului didactic!”, partidul arată cauzele crizei economice și ale situației tot mai grele a învățămîntului, cerînd să fie lichidată cursa inarmărilor. Partidul cheamă cadrele didactice să se organizeze, să sprijine lupta învățătorilor șomeri și să-și apere pe muncitorii ceferiști. Răspunzînd chemărilor partidului, cei mai înaintați profesori au inițiat largi acțiuni de protest. Unii dintre ei au participat și la procesul de la Craiova, pentru a dovedi solidarizarea cadrelor didactice cu lupta dreaptă a muncitorimii exploatate. De asemenea, numeroase cadre didactice au făcut parte din Comitetul Național Antifascist creat în 1933.

Acțiunile tineretului și ale cadrelor didactice din anul 1933 reflectă influența luptelor eroice ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933 conduse de partid asupra învățămîntului din țara noastră. Această influență reprezintă o valoroasă tradiție a școlii românești.

E. DOMOCȘ

Cum îi pregătim pe viitorii absolvenți

Tovarăși de muncă și colegi la școala serală

În centrul atenției colectivului pedagogic

Măsurile prevăzute în recenta Hotărâre a partidului și guvernului cu privire la îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență au determinat ridicarea pe o treaptă mai înaltă a muncii secției serale a Școlii medii din Bicaz. Realizându-se omogenizarea claselor ca vîrstă și ca pregătire anterioară a elevilor s-a ușurat mult organizarea procesului de învățămînt și s-au creat condițiile necesare pentru creșterea exigenței față de nivelul însușirii cunoștințelor. Legătura cu producția, cu practica a fost mult înlesnită și, în acest fel, a sporit interesul elevilor pentru studiu, pentru aplicarea cunoștințelor în viață.

Disponind de condiții mai bune de muncă, profesorii și-au putut îndrepta întreaga atenție spre ridicarea calității procesului de învățămînt, spre creșterea nivelului de pregătire al elevilor.

Pentru găsirea celor mai bune căi de realizare a acestor sarcini au fost organizate o serie de inter-sesiuni la lecțiile de socialism științific, matematică, fizică, istorie, geografie etc. și apoi s-au purtat, în cadrul comisiilor metodice, discuții pe teme privind aspectele specifice ale predării acestor materii în învățămîntul seral. Comisia de matematică-fizică, de pildă, a dezbătut tema „Folosirea cunoștințelor tehnice și de producție ale elevilor în însușirea noțiunilor de matematică și de fizică”. De asemenea, întreg colectivul didactic și-a intensificat documentarea de specialitate, studiind în amănunțime o serie de materiale apărute în țara noastră și în U.R.S.S. în legătură cu experiența predării în școlile serale.

Aceste căutări au determinat o efectivă îmbunătățire a conținutului lecțiilor. Astfel, profesorii de matematică și fizică au cules numeroase date din producția fabricii de ciment din localitate și au elaborat în colectiv culegeri de probleme pe care le utilizează la ore. De asemenea, un mare număr de lecții de fizică și chimie se desfășoară în laborator, ceea ce duce la sporirea interesului elevilor față de aceste obiecte și, implicit, la o mai bună însușire a cunoștințelor. La economia politică, socialism științific, istorie sînt larg utilizate cunoștințele dobîndite de elevi din presă, din relatările unor muncitori mai vîrstnici din fabrică etc.

Cadrele didactice au experimentat și diferite metode de intensificare a activității independente a elevilor în timpul lecției, pentru a asigura însușirea cunoștințelor chiar în etapa comunicării lor. De pildă, la o lecție de română despre opera lui Ion Creangă, predată la clasa a X-a „B”, profesorul Mihai Mancaș, anunțînd elevilor tema lecției noi și scopul urmărit, a formulat și două probleme pe care urma ca ei să le rezolve singuri în cursul

lecției. Prima din aceste probleme a cerut definirea caracterului original al basmelor lui Creangă, iar a doua se referea la rolul elementului fantastic în aceste basme. Astfel, elevii n-au mai ascultat în mod pasiv expunerea noilor cunoștințe, ci s-au străduit să aprofundeze materialul chiar în clasă, pentru ca, bazîndu-se pe acesta și pe cunoștințele dobîndite anterior, să poată rezolva problemele puse de profesor. Răspunsurile juste pe care le-au dat elevii au demonstrat că procedeul de a pune în fața clasei probleme care scoț în evidență unele elemente esențiale ale noului material duce la creșterea interesului elevilor față de expunerea acestuia, antrenîndu-i într-o participare cu adevărat activă la lecție.

Căutînd să cunoască eficiența metodelor folosite de cadrele didactice, conducerea școlii a organizat o serie de sondaje, folosind în acest scop scurte lucrări de control. Sondajele au arătat că marea majoritate a elevilor își însușesc în condiții bune cunoștințele, dar că mai există încă unii care rămîn în urmă. S-a stat de vorbă pe larg cu acești elevi, analizîndu-se toate greutățile pe care le întîmpină atît la lecții cit și în cadrul pregătirii în afara școlii. Pentru fiecare caz în parte profesorii au stabilit măsuri concrete. Unii elevi, de pildă, primesc consultații după orele de curs, pentru a fi pe deplin lămuriți asupra unor probleme pe care nu le-au înțeles suficient la lecții. Altoră li s-au dat indicații mai ample privind felul cum să învețe etc.

Toate aceste măsuri — care au fost luate sub îndrumarea organizației de partid din școală — au și început să-și arate rezultatele. O ședință a consiliului pedagogic care a avut loc recent a scos la iveală faptul că, în urma muncii susținute desfășurate de cadrele didactice, a crescut mult numărul elevilor cu rezultate bune și foarte bune. În ședința consiliului pedagogic s-au precizat totodată și unele probleme încă nerezolvate, spre care trebuie să ne concentrăm atenția pe viitor. Printre acestea se numără lichidarea lacunelor din cunoștințele însușite de către elevi în anii precedenți, perfecționarea deprinderilor lor de studiu și de muncă individuală, sporirea interesului lor pentru lectura suplimentară etc.

Clarificarea în colectiv a unor probleme de bază privind activitatea în învățămîntul seral, stabilirea măsurilor ce urmează a fi adoptate în cursul trimestrului II și III vor contribui desigur la desfășurarea unei munci mereu mai rodnică în cadrul secției serale a școlii.

Prof. VIRGIL RADULIAN
director al Școlii medii
din Bicaz

Mai mulți profesori care predau în școlile serale ne-au adresat scrisori în care își manifestă dorința de a cunoaște experiența acumulată de alte cadre didactice în ceea ce privește organizarea și desfășurarea pregătirii muncitorilor-elevi din clasa a XI-a în vederea examenului de maturitate. Drept urmare, redacția noastră a cerut citorva profesori să-și expună părerile și să relateze experiența dobîndită în această privință. Publicăm mai jos două din articolele primite.

Una dintre preocupările cele mai intense ale profesorilor care predau la clasa a XI-a a secției serale este aceea de a asigura buna pregătire pentru examenul de maturitate în așa fel încît să se evite suprîncercarea elevilor.

În ceea ce mă privește, pentru a putea cuprinde toate problemele prevăzute în programa de limbă română a examenului de maturitate și ținînd seama de timpul redus de studiu pe care-l au la dispoziție muncitorii-elevi, am organizat orele de pregătire încă de la începutul anului școlar, astfel încît ele să fie eșalonate la intervale de timp raționale. Mi-am propus ca în semestrul I să efectuez, în cadrul orelor de pregătire, recapitularea materiei din clasa a IX-a (istoria literaturii romine pînă în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea) pentru ca în semestrul al II-lea să pot recapitula restul materiei, iar în ultima parte a anului școlar să tratez și cîteva subiecte de sinteză.

În prima oră de pregătire am comunicat elevilor temele pe care urma să le discutăm. Le-am indicat totodată bibliografia generală absolut necesară și le-am dat îndrumări asupra felului în care trebuie să studieze și să se pregătească pentru aceste ore. Le-am arătat că este necesar să-și alcătuiască un caiet special în care să-și conspiceze materialul bibliografic, să-și ia notițe. Totodată, le-am atras atenția asupra necesității de a respecta cu rigurozitate programul zilnic și săptămînal de studiu.

Desfășurarea orelor de pregătire diferă de cea a lecțiilor atît prin conținut, cît și prin metodă. Dacă la lecții urmărim predarea unor cunoștințe noi, înțelegerea acestora și fixarea lor în memoria elevilor, în orele de pregătire urmărim să revedem cunoștințe studiate într-un rîstimp mai îndelungat, în scopul de a le reîmprospăta și de a le consolida în ce au ele mai important, mai esențial. Ținînd seama de aceasta, am recurs la mai multe forme de desfășurare a orelor de pregătire. Cea mai obișnuită dintre ele este următoarea: anunț în prealabil elevilor tema ce urmează să fie tratată și, sub forma unui plan de idei, stabilesc cu ei problemele pe care le vom discuta. Cu același prilej comunic bibliografia obligatorie și suplimentară. Ora propriu-zisă decurge apoi sub forma unui seminar în care dezbăt cu elevii problemele lecției, insistînd asupra datelor esențiale. Atunci cînd un elev face o expunere greșită sau incompletă dau cuvîntul altora pentru a-l corecta și completa. După epuizarea fiecărei probleme prezint eu însumi, într-o formă sistematică și concisă, datele esențiale ale acesteia, iar la sfîrșitul orei fac aprecieri asupra felului în care s-a prezentat clasa și anunț tema orei următoare (cu planul și bibliografia adecvată).

Folosesc însă și un alt tip de ore de pregătire. Anume, anunț cu mult timp înainte că în cadrul unei ore o anumită temă va fi dezbătută sub forma unei lucrări pregătite acasă. De pildă, am cerut să fie pregătită o lucrare cu subiectul „Izvoare de inspirație și teme întîlnite în operele scriitorilor din generația de la 1848”, pentru care am dat elevilor planul și bibliografia. În timpul orei a fost citită o singură lucrare, al cărei conținut a fost apoi completat și discutat de întreaga clasă. Cu prilejul acesta au fost luate în considerare și probleme privind înlănțuirea logică a ideilor într-o expunere scrisă, alcătuirea corectă a frazelor etc. Desigur, orele în care se pregătesc referate sînt mai rare, deoarece altfel i-aș suprîncerca pe elevi.

În alte ore de pregătire tratarea unei teme are loc pe baza lecturii unor fragmente ilustrative din operele importante ale unor scriitori, urmată de o scurtă analiză literară și de concluzii. Astfel, subiectul „Tematica și izvoarele poeziei eminesciene” va fi dezbătut cu clasa pe baza lecturii unor fragmente reprezentative pentru diversele teme abordate de poet, precum și pentru sursele sale de inspirație.

În planul de pregătire am prevăzut și cîteva ore de analiză gramaticală pentru care aleg un text literar din opera unui scriitor. Analizăm întîi lexicul, după care trecem la analiza morfologică și cea sintactică. Ora se încheie cu o concluzie privitoare la stilul și limba scriitorului respectiv.

Menționez că la sfîrșitul fiecărei ore de pregătire rezerv cîteva minute pentru a răspunde la întrebările elevilor.

Desigur că fiecare profesor, potrivit experienței de care dispune, poate utiliza metode și procedee variate de pregătire a elevilor pentru examenul de maturitate. Esențial este ca această pregătire să asigure împropștarea și consolidarea a ceea ce este esențial în materia studiată.

Prof. SIMION BĂRBULESCU
Școala medie din Bușteni

Colectivul de profesori care lucrează la secția serală a școlii medii „Elena Sirbu” din Capitală se preocupă cu grijă de pregătirea elevilor din clasa a XI-a, care trebuie să dea în acest an examenul de maturitate. Pornind de la experiența anului trecut, conducerea școlii și cadrele didactice au luat o serie de măsuri menite să asigure cît mai buna pregătire a viitorilor absolvenți. Trebuie menționat în mod deosebit faptul că elevii din promoția acestui an școlar studiază cu mai multă perseverență decît promoțiile trecute, depun eforturi mai susținute în vederea însușirii materiei. Acest lucru se datorește grijii partidului și guvernului care, prin recenta hotărîre privind îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență, au creat tinerilor muncitori condiții mai bune de studiu.

Analizînd într-o ședință a consiliului pedagogic calitatea cunoștințelor elevilor, cadrele didactice au stabilit problemele principale spre care trebuie să-și îndrepte atenția în cursul pregătirii acestora pentru examenul de maturitate. Astfel, la matematică trebuie consolidate unele cunoștințe predate în anii anteriori, în

Activul de elevi

Experiența școlii noastre demonstrează că activul de elevi al secției serale poate fi în munca educativă un sprijin prețios al cadrelor didactice dacă în rîndurile lui se află utemiști, frunțași în producție și la învățătură, care se bucură de prestigiu în rîndurile tovarășilor lor din întreprindere și școală.

De pildă, activul de elevi a dat un prețios ajutor colectivului didactic în lupta pentru realizarea unei frecvențe cît mai regulate, stînd de vorbă cu aceia care absentau de la lecții fără motiv. De asemenea, activul a avut un rol important în formarea unei opinii hotărîte a elevilor împotriva manifestărilor de nepăsare față de studiu, de individualism, egoism etc. În afară de munca desfășurată în acest sens în cadrul fiecărei clase, un colectiv în care intrau reprezentanți ai acestora a prezentat periodic, la stația de radioamplificare a

special o serie de cunoștințe de algebră. La fizică și chimie accentul trebuie să cadă pe ajutorarea elevilor în ceea ce privește înțelegerea conștientă a legilor definițiilor, formulelor, deoarece s-a constatat că unii elevi și le-au însușit intrucitva mecanic în anii trecuți. La limba romină se acordă o atenție deosebită problemelor principale ale istoriei literaturii noastre, ca și îmbunătățirii exprimării orale și scrise a elevilor. Dacă parte din aceste sarcini se pot rezolva la lecții, în cadrul predării cunoștințelor cuprinse în programele clasei a XI-a, pentru altele sînt necesare ore de studiu individual, de consultații și meditații în școală și în întreprindere. Ce s-a făcut în această direcție?

În ședințe cu toți elevii claselor a XI-a (A-D) și cu colectivele de profesori ai claselor respective, ședințe care au fost conduse de dirigînti, în prezența conducerii școlii, s-a stabilit de comun acord cu elevii și așa încît ei să nu fie suprîncercați, cum se va desfășura pregătirea la fiecare obiect.

Lată, de pildă, cum studiază elevii clasei a XI-a „A” la matematică. Ei vin la școală în fiecare duminică dimineață și, într-una din sălile dinainte repartizate, efectuează probleme legate de materia din care vor fi ascultați la examenul de maturitate. Tematica pentru fiecare duminică este discutată anticipat cu profesorul clasei. Elevii ies pe rînd la tablă și rezolvă exercițiile și problemele propuse. Există atît seriozitate la aceste ore, atît pasiune, încît elevii adesea nici nu prind de veste cînd trece timpul. În afară de această formă de pregătire, în fiecare marți după orele de curs, elevii primesc consultații din partea profesorului în problemele ridicate de ei.

La chimie studiul individual și consultațiile au loc miercuri și vineri, înainte de ore. La fizică și romină meditațiile, consultațiile vor începe după perioada tezelor.

Colectivul didactic al școlii a luat legătura și cu întreprinderile unde lucrează muncitorii-elevi din clasa a XI-a — Uzina de pompe și mașini agricole, Uzina de mecanică fină etc. — pentru a-i ajuta și pe această linie. S-a luat măsura ca în fiecare sector de producție cite un inginer să-i ajute în mod organizat la matematică, fizică și chimie pe viitorii absolvenți (majoritatea acestora își pregătesc lecțiile la cluburile din uzină). Profesorii claselor a XI-a se deplasează în uzină în zilele în care orele fixate de întreprindere pentru ajutorarea elevilor și stau de vorbă cu inginerii, le lămuresc cerințele programelor și stabilesc împreună cu aceștia temele care trebuie tratate cu elevii.

Elevii manifestă un deosebit interes pentru pregătirea în vederea examenului de maturitate, participă activ la toate formele de învățătură. Golurile din cunoștințe au și început să dispară, elevii dovedindu-se tot mai stăpîni pe materia predată.

Prof. LUCA ORJEHOVSKI
Școala medie nr. 15
din București

școlii, scurte comentarii în care erau popularizate exemplele bune de urmat și se criticau atitudinile nesănătoase. Metoda aceasta a dat multe rezultate pozitive. De exemplu, un elev din clasa a XI-a, care avea o comportare cu totul greșită față de colegi și chiar față de profesori, s-a schimbat mult în urma criticii ce i-a fost adusă în emisiunea stației de radio.

Desigur, acțiunile organizate de activul de elevi sînt îndrumate de profesorii dirigînti și de consiliul pedagogic, cărora le revine rolul conducător în procesul instructiv-educativ. Munca întregului colectiv didactic și a fiecărui profesor în parte este însă mai eficientă cînd este sprijinită de cei mai înaintați dintre muncitorii-elevi.

Prof. CONSTANTIN BARON
Giurgiu

Alegerea exercițiilor

Matematica, prin natura ei, obligă pe profesor să recurgă în fiecare lecție la cunoștințele anterioare ale elevilor. Posibilitatea de a folosi permanent aceste cunoștințe, de a le înmănunchia într-un sistem cit mai bine legat, depinde de modul în care profesorul reușește să împletească armonios cunoștințele noi cu cele deja predate. Pentru aceasta este însă nevoie de o alegere pripită a problemelor sau exercițiilor, de justa lor dozare, de îndrumarea elevilor astfel ca ei să le rezolve pe o cale care să permită o revenire normală, neforțată la cunoștințele predate mai înainte.

Din păcate, noi nu folosim întotdeauna la maximum această posibilitate, mulțumindu-ne să facem acest lucru sporadic, nesistematic.

Am asistat de curând la o lecție deschisă desfășurată în cadrul cercului pedagogic, în care un profesor, propunând rezolvarea exercițiului $x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1$ a dat indicația să se dea ca factor comun pe x la diferite puteri, după ce se grupează termenii. Conform indicației date de profesor, elevul a lucrat astfel: $x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1 = x^4(x+1) + x^3 + x^2 + x + 1 = x^4(x+1) + (x^3 + x^2 + x + 1) = x^4(x+1) + (x^2 - x + 1)(x+1) = (x+1)(x^4 + x^2 - x + 1)$

Nu se poate spune că indicația dată nu a fost corectă. O analiză mai temeinică a exercițiului dovedește însă că el nu impunea revenirea la calculul prescurtat și că, deci, alegerea lui n-a fost, în cazul respectiv, dintre cele mai fericite.

Pentru a valorifica cu adevărat exercițiul era necesar să se ceară elevilor să lucreze astfel încât prin scoaterea factorului comun să obțină sume de cuburi, sau să se fi dat ca factor comun, între primii trei termeni, x^3 . Prin a-

ceasta elevii ar fi fost puși în situația să folosească și formulele de descompunere cunoscute.

Metoda de rezolvare indicată de profesor a păcătit și prin faptul că el s-a mulțumit doar cu forma la care a fost adus exercițiul de către elev, scăpându-i din vedere faptul că acesta ar fi putut continua, dînd prilejul unei recapitulări firești a calculului prescurtat. Astfel, forma $(x+1)(x^4 + x^2 - x + 1)$, care putea fi continuată în moduri următoare:

$$\begin{aligned} (x+1)(x^4 + 2x^2 + 1 - x^2) &= \\ = (x+1)[(x^2+1)^2 - x^2] &= \\ = (x+1)(x^2+x+1)(x^2-x+1) & \end{aligned}$$

Așa cum s-au petrecut însă lucrurile elevii au fost lipsiți de posibilitatea de a reveni asupra condițiilor completării unui pătrat prin adăugarea și scăderea aceluiași termen, ca și de posibilitatea de a aplica formula de calcul prescurtat, $a^2 - b^2$, la o diferență de pătrate mai dificil sesizată de ei.

Îată dar de ce consider imperios necesară intervenția profesorului în cursul efectuării unui exercițiu, pentru a asigura rezolvarea lui în forma cea mai eficientă. Desigur, nu e vorba de a-i împiedica pe elevi să aleagă singuri calea de rezolvare, dar e indicat să-i stimulăm să aleagă acea cale care aduce o mai mare contribuție la întărirea cunoștințelor de matematică. Practica arată că unii elevi aleg o cale mai facilă nu atât pentru că ea se impune în rezolvarea exercițiului dat, ci mai ales pentru a ocoli aplicarea unor noțiuni învățate cu ceva timp înainte și pe care ei au început s-o uite. De exemplu, în rezolvarea unor exerciții cu fracții algebrice etajate, unii elevi aleg calea înmulțirii fracțiilor și apoi fac simplificările. Bineînțeles că și această formă de rezolvare este corectă, dar este

totodată și foarte facilă, înlăturînd aplicarea metodei identităților, completarea unei expresii, restringerea unui polinom, ca și aplicarea formulelor de descompunere cunoscute.

Nici chiar indicațiile din manualul de algebră nu respectă întotdeauna cerințele valorificării ample a cunoștințelor elevilor în cadrul rezolvării exercițiilor, ele cînd uneori totul de-a gata, scutindu-i pe elevi de a gândi matematic. Cum ar putea fi altfel înțelegă indicația dată de exercițiul nr. 6 de la pagina 113 din manualul de algebră pentru clasa a VIII-a, în care se arată cum se dezvoltă termenii și se explică în continuare că sînt necesare înlocuiri în fracția dată și că $(1-x^2)$ va fi dat ca factor comun? Asemenea indicații, care dau elevilor, cum se spune, „mură în gură” nu favorizează dezvoltarea gîndirii lor matematice. Socotesc că ar fi fost mult mai util să-i punem pe elevi în situația de a afla ei înșiși numitorul comun prin descompunerea în factori, aplicînd formulele de descompunere, de a efectua amplificările convenite, ajungînd la formulele $(a-b)^2$ și $(a+b)^2$, de a ridica la pătrat suma și diferența unui binom și, în sfîrșit, de a trece la exemplificări. Cîte foloase pierdute din cauza unei indicații care a paralizat efortul de gîndire al elevilor, obligîndu-i la o rezolvare aproape mecanică!

Consolidarea cunoștințelor, împletirea lor firească, se pot realiza în mod permanent prin exerciții alese judicios, așa ca elevii să nu repete numai un număr limitat de formule, ci să revină mereu la cunoștințele studiate anterior și să-și formeze astfel un sistem de cunoștințe de matematică.

Prof. VASILE CIOBANU
Salcia, raionul Turnu Măgurele

Oră de lectură la clasa a III-a a Școlii de 8 ani din Chinzatu, raionul Lugoj

Însușirea limbii ruse

În predarea lecțiilor de gramatică a limbii ruse există unele teme mai dificile, pe care elevii și le însușesc mai greu. Dintre acestea face parte și verbul. Am remarcat, de exemplu, că pentru unii elevi prezintă o oarecare greutate acordul predicatului cu subiectul, recunoașterea verbelor de conjugare I și a II-a, conjugarea și scrierea verbelor reflexive. De aceea mă preocup permanent de găsirea căilor prin care să fac pe deplin accesibile toate aceste probleme.

În manualele de limba rusă se spune că verbul este „partea de vorbire care arată stări sau acțiuni”. Dat fiind faptul că sensurile lexicale ale verbelor sînt nenumărate, cred că nu le putem reduce numai la cele amintite în carte. Ca urmare, întîlnind diferite verbe le-am explicat elevilor că în afară de acțiunea proprie zisă (de exemplu: *ucenik rabotaet*) verbele mai arată și existența unui obiect, apariția unei însușiri, schimbarea însușirii sau a stării etc. De asemenea, am precizat că există verbe care arată atitudinea față de o ființă sau un lucru, pe cînd altele indică o mișcare.

În cursul exercițiilor de analiză sintactică am observat că unii elevi fac greșeli în ce privește acordul predicatului exprimat printr-un verb la timpul trecut cu subiectul exprimat printr-un substantiv de genul feminin sau neutru. Astfel, ei nu disting terminația verbului la timpul trecut pentru genul feminin (a) de terminația verbului la timpul trecut pentru genul neutru (o). Un exemplu. Făcînd analiza gramaticală a propoziției „*Ucenița pisala uprajnenie*” un elev a scris verbul la forma neutră „*pisalo*”, deoarece socotea că așa e necesar cînd urmează după verb un substantiv de genul neutru, în cazul nostru „*uprajnenie*”. Observînd greșeala, am cerut elevului să arate subiectul și predicatul propoziției. El și-a dat atunci seama că terminația verbului este a deoarece subiectul este exprimat prin substantiv de genul feminin (*ucenița*) și predicatul se acordă cu subiectul în gen și număr. Dacă de la început școlarul și-ar fi pus întrebarea: care este subiectul propoziției? — atunci nu-l mai confunda cu complementul direct. Mi-am dat seama deci că trebuie să insist mai mult asupra părților de propoziție și asupra acordului între ele. Această preocupare, absolut necesară pentru fiecare din cei ce predau limba rusă, are drept rezultat faptul că elevii învață să recunoască cu ușurință orice parte de propoziție, iar numărul erorilor de acest gen scade considerabil.

Arătăm la început că unii elevi deosebesc cu oarecare greutate verbele de conjugare I de verbele de conjugare a II-a. În ma-

nualele existente se precizează că putem determina conjugarea verbelor după persoana a 3-a, numărul plural, timpul prezent. În pronunție, terminațiile personale la verbele de conjugare I și a II-a se deosebesc după accent. De exemplu: *daioși* (pers. II. sing.), *daiuți* (pers. III. pl.) și *speșiși* (pers. II. sing.), *speșati* (pers. III. pl. prezent). Dar terminațiile personale neaccentuate se deosebesc mai greu și de aceea am arătat elevilor că pot recunoaște conjugarea verbelor și după forma infinitivului.

Repetînd la clasa a VIII-a tema „Conjugarea verbelor” le-am explicat elevilor că sînt de conjugare a II-a verbele cu infinitivul în — *iti* (de exemplu *stroitiți, liubitiți* ș.a.), 4 verbe cu infinitivul în — *ati* (*dișati, slișati, derjati, gnati*) și 7 verbe cu infinitivul în — *eti* (*smotreti, videti, nenavidet, terpeti, obideti, verteti, zaviseti*). Am cerut copiilor să rețină bine acest lucru. Apoi am arătat că celelalte verbe cu terminațiile personale neaccentuate sînt de conjugare I (de exemplu, *rabotați — rabotaiuti*) și că tot de conjugare I sînt și verbele cu infinitivul în — *oti* și — *eatii* (de exemplu, *moloti, koloti, veeati, secati*).

Am mai spus elevilor că verbele avînd infinitivul în — *eti*, deși sînt de conjugare a II-a, își păstrează la timpul trecut vocala *e*. De exemplu, *on smotriti* (pers. III. sing. prezent) *on smotrel* (pers. III. sing. trecut). În exercițiile pe text am cerut școlarilor să aplice aceste reguli, pentru a și le însuși cit mai deplin.

În conjugarea verbelor reflexive elevii respectă pronunția corectă a consoanei cu particula reflexivă ș.a. alți la persoana a III-a singular și plural, timpul prezent, cit și la infinitiv.

Am socotit de asemenea util să specific faptul că, dacă verbul depinde de un substantiv sau de un pronume personal, se folosește persoana a III-a (de exemplu, *malcik odevaetsea*) și că atunci cînd verbul reflexiv depinde de un alt verb, sau de cuvintele *nelzea, nujno, nado, mojno*, se folosește infinitivul: *nelzea serditi-sea*.

Alături de aceste precizări, pe care le socotesc absolut necesare, alături de aplicarea lor în cursul analizelor morfologice, cit și la orele de lectură, am utilizat obișnuit, dar deosebit de folositoare scheme sinoptice din manuale, ca și scheme pe tablă. Am alcătuit împreună cu elevii scheme privitoare la temele pe care și le însușesc mai greu, ceea ce a ajutat mult la fixarea cunoștințelor, la înlăturarea unor greutăți în studiul gramaticii ruse de către elevi.

Prof. PAULA APRODU
Școala medie din Corabia

Cu sprijinul noțiunilor dobîndite anterior

Însușirea temeinică a noțiunilor de chimie predate în clasa a IX-a se realizează în mare parte pe baza unor cunoștințe fundamentale studiate în clasele anterioare, ca de pildă cunoștințele referitoare la valență, la tabloul lui Mendeleev etc. Dacă elevii stăpînesc bine aceste cunoștințe ei își însușesc cu ușurință cele predate în clasa a IX-a cu privire la proprietățile unor elemente chimice. Acest lucru l-a dovedit și lecția despre proprietățile carbonului, oxidului de carbon și bioxidului de carbon ținută de curînd de profesorul Alexandru Kociș la clasa a IX-a „B” a Școlii medii nr. 5 din Brașov.

Apelînd la cunoștințele însușite anterior de elevi cu privire la valența carbonului și la poziția lui în sistemul periodic al lui Mendeleev, profesorul le-a cerut să arate proprietățile chimice specifice carbonului. Elevii au scos în evidență faptul că, fiind un element tetravalent, carbonul dă numeroase combinații cu elementele oxidante și reducătoare, ceea ce scoate în evidență caracterul său neutru. Tocmai acest caracter al carbonului, ca și marea lui putere de combinare — au spus elevii — fac ca atomii de carbon să se lege între ei, formînd lanțurile denumite catene. În continuare ei au arătat că aceste lanțuri pot fi închise sau deschise, dînd naștere unui mare număr de substanțe organice. Oprindu-se asupra acestei proprietăți, profesorul i-a întrebat dacă ea se mai manifestă și la alte elemente cunoscute de ei. Elevii au răspuns cu ușurință la această întrebare, arătînd că proprietatea amintită se manifestă — mai slab — la siliciu și bor, elemente situate tot în grupa carbonului.

Cunoscînd valența carbonului

și posibilitățile lui de combinare, elevii au vorbit despre combinațiile carbonului cu substanțele reducătoare și cu substanțele oxidante. Aici profesorul a intervenit oportun, cerîndu-le să se oprească asupra reacțiilor de combinare în urma cărora rezultă compuși mai cunoscuți, ca de pildă metanul, carbura de calciu, sulfura de carbon, tetraclorura de carbon, oxidul și bioxidul de carbon.

Trecînd la predarea cunoștințelor privitoare la oxidul de carbon tovarășul Kociș a procedat bine insistînd asupra valenței carbonului în această combinație, deoarece astfel i-a ajutat pe elevi să înțeleagă că oxidul de carbon este instabil datorită caracterului său nesaturat, determinat de faptul că în combinația respectivă carbonul este bivalent. În mod just le-a fost prezentat elevilor și bioxidul de carbon, ca o combinație a carbonului cu oxigenul în care carbonul este tetravalent. Această explicație i-a făcut pe elevi să înțeleagă că este vorba de un produs stabil și deci foarte răspîndit în natură.

Explicîndu-le elevilor în continuare metodele de preparare a bioxidului de carbon, profesorul s-a orientat just oprindu-se asupra metodei de combinare a carbonului cu oxigenul prin ardere, combinare care are loc cu degajare de căldură. Apoi, insistînd asupra obținerii bioxidului de carbon dintr-un carbonat și un acid profesorul a demonstrat practic identificarea carbonaților din compoziția rocilor cu ajutorul acidului clorhidric. Elevii au observat că atunci cînd se toarnă un acid peste un carbonat, are loc o efervescență care nu este altceva decît reacția exotermă de degajare a bioxidului de carbon. În sfîrșit, profesorul a făcut o paranteză insistînd asupra fermen-

tației alcoolice a zaharurilor în prezența drojdiei de bere, lămurindu-le astfel elevilor procesul chimic care are loc atunci cînd se spune că „fierbe vinul” și cînd, de fapt, are loc degajarea bioxidului de carbon, datorită fermențației alcoolice a zaharurilor.

Prin participarea lor activă la lecție, prin numeroasele răspunsuri și completări din timpul expunerii, majoritatea elevilor clasei a IX-a „B” de la Școala medie nr. 5 din Brașov au dovedit interesul lor pentru studiul chimiei. Surprinzînd însă faptul că mai sînt în această clasă și cazuri de elevi care, fiind solicitați să scrie pe tablă o reacție simplă, cum ar fi de pildă reacția de combinare a oxidului de carbon cu oxigenul, au dovedit lipsa unor cunoștințe elementare, necreștînd decît cu greu să echilibreze ecuația chimică. Deși izolate, aceste cazuri arată că unii elevi nu cunosc temeinic valențele elementelor și nu au încă de-prinderea de a scrie corect ecuațiile chimice. Ar fi necesar ca tovarășul profesor Kociș să efectueze cu acești elevi mai multe exerciții de scriere a formulelor chimice desfăcute și a ecuațiilor chimice, pentru a-i ajuta să ajungă și ei la nivelul general de cunoștințe al clasei. Nu trebuie privit cu ușurință faptul că un număr mic de elevi dă răspunsuri sub limită, deoarece deficiențele manifestate de elevi astăzi se pot accentua și adînci în viitor. Lipsurile trebuie înlăturate de urgență, pe măsură ce sînt descoperite, pregătindu-se astfel un teren solid însușirii noțiunilor ce vor fi predate în lecțiile următoare. Mobilizîndu-și toate forțele în scopul înlăturării acestor lipsuri, profesorul Kociș va dovedi spirit de răspundere și conștiinciozitate în munca sa.

C. DEMETRESCU

Cum notăm cunoștințele elevilor

Ritmicitatea notării

Numeroasele exemple din practica profesorilor confirmă că notarea sporadică, discontinuă și în general defectuoasă aduce de servicii muncii la clasă și determină lipsuri în sistemul de muncă al elevului.

Există, bunăoară, cadre didactice care lasă să treacă nu numai ore în șir, dar săptămâni și chiar luni fără să noteze răspunsurile elevilor. Ca urmare, activitatea generală în clasă slăbește, elevii simțindu-se necontrolați. Ea se întrece de abia la sfârșitul trimestrului, când profesorul începe să asculte pe nerăsuflăte, în mare grabă (și, bineînțeles, superficial). Este clar că în cazul acesta elevii sunt supuși la eforturi prea mari și că media ce se încheie nu va reflecta volumul real și calitatea cunoștințelor pe care aceștia trebuiau să și le fi însușiți, conform programei.

Mai sînt și cazuri în care profesorul nu dă mai mult de două note pe trimestru sau ascultă „după catalog”, ceea ce face ca elevii să încetinească ritmul de muncă imediat ce s-au asigurat cu note. Tot atât de dăunător este și procedeul de a da numai note mici la începutul trimestrului. Pe lângă că-i demobilizează pe copii și-i ține într-o permanentă tensiune, această practică îl împinge pe profesor să dea spre sfârșitul trimestrului note mult mai bune decât merită răspunsurile elevilor pentru a „repara” astfel situația creată. Iar dacă la sfârșitul trimestrului el dă totuși note pe merit, media va fi în orice caz mai mică decât cea care trebuia să fie, din cauza exagerărilor de la început.

Este clar că numai notarea ritmică, lecție de lecție, a elevilor, notare în care se îmbină verificarea individuală cu cea frontală imprimă un ritm sistematic de muncă în rîndul elevilor. Aceștia trebuie să știe că, indiferent de numărul notelor pe care le au, pot fi notați în orice zi, în orice perioadă a trimestrului și la toate tipurile de lecții, inclusiv la cele de formare a priceperilor și deprinderilor.

Într-o discuție organizată recent la colțul metodic al Școlii de 8 ani din comuna Vidra, raionul Giurgiu, s-au relatat aspecte interesante din preocupările profesorilor pentru notarea judicioasă a elevilor. Astfel, profesorul Ștefan Stegaru a spus că de obicei notează în fiecare lecție cite 2 — 4 elevi, însă urmărește pregătirea

a cel puțin încă 10 — 15, punind întrebări frontale. Răspunsurile deosebit de frumoase, relevînd o pregătire temeinică, stăruitoare din partea elevului sînt notate chiar dacă acesta mai are note în catalog, îndeosebi cînd este vorba de elevi care fac eforturi vizibile să iasă din mediocritate sau să ajungă din urmă nivelul clasei. În cadrul aceleiași discuții, profesoara Paula Gheorghe observa că notarea în asalt nu numai că nu permite o apreciere obiectivă a cunoștințelor și priceperilor elevului, dar și anihilează efectul educativ al notei, deoarece nota se dă în fugă, fără suficientă chibzuire. Fiecare notă trebuie însoțită de aprecierea noastră asupra răspunsului elevului, de recomandarea pentru munca lui viitoare — a spus în continuare profesoara. Aceasta presupune însă ca nota să se dea în clasă, în prezența elevului și nu în cancelarie, cum obișnuiesc unii. Notele bune trebuie să constituie o bucurie pentru cei notați, pentru clasă și profesorul ei, iar notele slabe trebuie să producă îngrijorare, să ducă la o analiză adîncă a cauzelor care le-au determinat.

Directorul școlii din Vidra a insistat pe bună dreptate asupra necesității ca în anumite situații elevii să fie notați nu numai în etapa verificării cunoștințelor, ci și în alte etape ale lecției (comunicarea sau fixarea cunoștințelor) dacă, bineînțeles, contribuția lor este concludentă și arată că ei pot fi notați pe baza tuturor răspunsurilor pe care le dau în întreaga oră de curs. Este clar că o asemenea notare stimulează atenția elevilor pentru cele ce se petrec la lecție.

Analizarea unor aspecte ale notării pe baza datelor zilnice ale practicii școlare, în consiliile pedagogice, în comisiile metodice, la colțurile metodice ale școlilor ar putea duce la înlăturarea lipsurilor ce mai există încă și la folosirea cit mai judicioasă a sistemului de notare a elevilor.

I. LUPU

Nota să oglindească nivelul cunoștințelor

Cu ocazia muncii de îndrumare și control în școlile din regiune, am constatat că unele cadre didactice nu folosesc bine sistemul

de notare. Citeodată notele nu se dau pentru nivelul cunoștințelor ci pentru comportare. Astfel, am întilnit profesori care dădeau nota 1 (unu) elevilor ce copiază la lucrările scrise sau elevilor nedisciplinați la oră. La una din școli profesorul de educație fizică dădea note rele celor ce veneau fără echipament sportiv.

Toate acestea constituie greșeli, reflectînd o nejustă orientare pedagogică a celor ce le comit. Nota dată la lecție sau la teză trebuie să reflecte pregătirea elevului. Dacă, de exemplu, un elev a încercat să copieze la teză (deși aceste cazuri sînt tot mai rare), credem că e bine ca profesorul să anuleze ceea ce elevul a scris pînă cînd a fost surprins, iar după ce a fost înlăturată „sursa de inspirație” să-i ceară să-și scrie din nou teza. În cazul că faptul a fost constatat după terminarea lucrării, aceasta va fi anulată și elevul va primi un alt subiect. În ambele cazuri nota ce se acordă trebuie să reflecte nivelul lucrării.

Desigur însă că nici încercarea elevului de a induce în eroare nu poate fi ignorată. Și ea trebuie să-și aibă ponderea în aprecierea de ansamblu a comportării școlarului, adică în nota care i se dă la purtare în trimestrul respectiv.

Tot astfel stau lucrurile și cu actele de indisciplină la ore, cu prezentarea fără echipamentul sportiv sau cu neglijențe repetate de alt ordin, care vădese în ultimă analiză neincadrarea în normele disciplinei școlare. Fără îndoială în primul rînd trebuie să ne preocupăm de prevenirea abaterilor, prin munca educativă pe care o desfășurăm în cadrul întregului proces de învățămînt, ca și în orele de dirigenție.

Se impune ca directorii de școli să urmărească cu mai multă atenție felul cum folosesc cadrele didactice sistemul de notare, să lupte ca acest sistem să fie aplicat în mod just, astfel încît să fie cu adevărat un stimul în întreaga activitate școlară.

ROMULUS TÎRNOVEANU
inspector metodist la Secția de învățămînt a regiunii Mureș — Autonomă Maghiară

Lecții de istoria muzicii

Lecțiile de istoria muzicii predate în clasa a X-a a școlilor medii constituie un mijloc important de a întregi cunoștințele de cultură generală ale elevilor și de a contribui la educarea lor estetică.

Înțelegînd însemnătatea și scopul predării istoriei muzicii, prof. Ileana Turușancu de la Școala medie nr. 2 „Mihail Eminescu” din Botoșani predă cu multă grijă elevilor ei noțiunile prietoare la evoluția artei muzicii, biziindu-se pe cunoștințele lor de istorie, literatură etc. În același timp, ea îi ajută să înțeleagă conținutul de idei al pieselor muzicale vocal-dramatice sau instrumentale pe care le audiază.

Pentru fiecare lecție tov. Turușancu se pregătește temeinic, consultînd un bogat material bibliografic. Așa, de exemplu, pentru predarea formelor și genurilor muzicale a consultat volumul „Formele și genurile muzicale” de Dumitru Bughici și Diamandi Gheciu și „Istoria muzicii universale” de R. Gruber.

Una din calitățile lecțiilor de istoria muzicii predate în clasa a X-a a școlii „Mihail Eminescu” din Botoșani o constituie și faptul că ele sînt însoțite de exemplificări muzicale adecvate. Cele două ore destinate evoluției operei, bunăoară, au fost ilustrate cu arii din operele lui Verdi, Puccini, Mozart. Lecția despre lied a fost însoțită de audierea a trei lieduri, elevii puțînd ur-

mări și textul. În felul acesta, definiția formei muzicale se fixează mult mai ușor și rămîne în memoria elevilor.

Zilele trecute, elevii clasei a X-a de la Școala medie „M. Eminescu” din Botoșani au urmărit cu viu și real interes lecția „Instrumentele orchestrei simfonice”. La cererea școlii Filarmonica din localitate a trimis în școală 11 instrumentiști și un dirijor care au prezentat elevilor instrumentele orchestrei. Astfel elevii au avut posibilitatea să observe practic deosebirile dintre timbrul vioarei și cel al violei și violoncelului, dintre sunetul flautului și cel al clarinetului, să remarce sunetul oboiului și al fagotului, să vadă deaproape o trompetă, un trombon, un corn, o tobă. În același timp, profesoara a notat pe tablă tabloul instrumentelor de coarde, de suflat și percuție.

Cunoștințele dobîndite de elevi la orele de istoria muzicii constituie un mijloc important de a-i face să cunoască și să iubească muzica. Ca urmare a acestui fapt, numărul participărilor la audițiile muzicale organizate în internatul școlii, la lecțiile-concert pe care le ține o dată pe lună un profesor de la Conservatorul de muzică din Iași, cît și la concertele date de Filarmonica din Botoșani este tot mai mare.

MARIA IURESCU
Botoșani

Prin exemple paralele

Multe din interpretările greșite pe care le dau elevii anumitor fenomene de limbă în timpul analizelor gramaticale se datoresc și asemănărilor formale dintre diferitele situații morfologice sau sintactice.

Așa, de exemplu, la analiza sintactică a propoziției și frazei se ivesc dificultăți în deosebirea subiectului de complementul direct sau a subiectivei de complementivă directă. Pentru a-i ajuta pe elevi să recunoască fără ezitări aceste părți de propoziție sau propoziții am apelat la demonstrații menite să stabilească, prin exemple paralele, trăsăturile lor caracteristice. M-am străduit să-i obișnuiesc pe elevi să identifice un subiect sau un complement, o propoziție subiectivă sau o propoziție complementivă pe baza trăsăturilor formulate în definiție și nu folosind întrebările care, în multe cazuri, atunci cînd sînt folosite în mod simplist, îi pot induce în eroare.

Erorile în interpretarea fenomenelor gramaticale se datoresc deseori unor aspecte ale topicii. Astfel, situarea subiectului după predicat îi face citeodată pe elevi să-l considere complement direct. De aceea, încă de la clasele mici obișnuiesc să folosesc exemple paralele, de genul „Mărul înfloarește primăvara”, „Primăvara înfloarește mărul”, care îi ajută pe elevi să vadă că în cel de al doilea caz nu este vorba decît de schimbarea locului subiectului din prima propoziție. În același fel procedez și atunci cînd este vorba de complementul direct așezat înaintea verbului pe care-l determină: „Cultivăm holde bogate”, „Holde bogate cultivăm”.

Pentru determinarea deosebirilor între subiect și complementul direct folosesc exemple de felul acesta: „A apărut o întreprindere în oraș” și „Construim o întreprindere în oraș”. Folosind întrebarea „ce” pentru a determina partea de propoziție „o întreprindere” din ambele exemple, elevii sînt tentați să creadă că în primul caz este vorba de un complement direct, mai ales că în această situație subiectul urmează după predicat. De aceea este necesar ca întrebarea să fie

însoțită de o temeinică analiză logică, menită să distingă autorul sau obiectul acțiunii. Le arăt elevilor că în cazul cînd cuvîntul căruia îi adresăm întrebarea „ce?” suportă și întrebarea „cine?” el este cu siguranță subiect (ce a apărut? — o întreprindere; cine a apărut? — o întreprindere). În exemplul al doilea, adresînd întrebările verbului „construim”, elevii constată că nu se poate răspunde decît la întrebarea „ce?” și că este deci vorba de un complement direct.

Analizînd paralel două propoziții în care același verb este o dată la o formă personală, iar a doua oară la o formă impersonală elevii pot constata deosebirea între subiect și complementul direct și pe o altă cale. De pildă, analizînd propozițiile „Eu știu lecția” și „La noi se știe lecția” elevii fac deosebirea între complementul direct „lecția” și subiectul „lecția” avînd în vedere, de data aceasta, deosebirea dintre formele verbale „știu” și „se știe”. Pentru a sublinia că „se știe” echivalează cu pasivul „e știut” am scris alături de al doilea exemplu propoziția „La noi este știută lecția” în care subiectul „lecția” poate fi determinat mai ușor.

Aceeași metodă am folosit-o și pentru a preciza deosebirea între subiective și complementive directe. Iată numai cîteva exemple: „Văd cine ești” — „Se vede cine ești”; „Știu cînd vine primăvara” — „Se știe cînd vine primăvara”; „Știu cine a intrat” — „Se știe cine a intrat” — „Este știut cine a intrat”. Astfel de exemple îi ajută pe elevi să precizeze cînd este vorba de propoziții subiective cerute de diateza pasivă și de reflexivul impersonal și cînd este vorba de complementive directe cerute de diateza activă și de forma personală a verbului.

Analiza paralelă a unor asemenea cazuri trezește un viu interes în rîndul elevilor care reușesc, pe această cale, să recunoască și să motiveze temeinic diferite aspecte gramaticale.

Prof. MIHAI OPRESCU
Drăgășani

Primii pași în lumea minunată a cărților

Demonstrație practică la Școala de mecanici agricoli din Călugăreni

Pe urmele materialelor publicate

Situația se îmbunătățește

În numărul 692 al „Gazetei învățământului” a apărut articolul „Cînd nu sînt respectate cerințele predării”, în care se criticau o serie de lipsuri existente în activitatea Grupului școlar minier din Brad. De curînd, la redacție a venit o scrisoare semnată de tovarășii ing. Dumitru Popescu, directorul școlii și prof. George Teculescu, director de studii, în care se arată că profesorii și maistrii-instructori au analizat cu multă atenție munca lor în lumina observațiilor critice cuprinse în articol, au recunoscut aceste observații îndreptățite și au propus o serie de măsuri pentru înlăturarea lipșurilor.

Articolul sublinia — se spune în scrisoare — faptul că în școala noastră nu sînt respectate întotdeauna cerințele programelor școlare și nu se acordă o grijă permanentă pentru pregătirea fiecărei lecții în parte.

În scopul lichidării acestei deficiențe, în trimestrul II, spre deosebire de trimestrul I, planurile calendaristice ale profesorilor au fost verificate de comisiile metodice, care au urmărit ca ele să corespundă cerințelor programelor. S-a procedat la fel cu planurile tematice de predare. În mod special a fost controlată și îndrumată de către directorul școlii, munca de planificare a profesorilor E. Tănăsescu și N. Birna, criticați în articolul menționat.

În planurile de muncă ale membrilor conducerii grupului școlar s-a prevăzut un număr mai mare de asistențe la lecții, în special la profesorii în activitatea cărora au fost semnalate deficiențe. În ședințele de lucru ale comisiilor metodice au fost analizate amplu lipsurile de ordin științific și metodic relevate în cadrul lecțiilor criticate în articolul „Cînd nu sînt respectate cerințele predării”, precum și în

alte lecții, și s-au dat indicații asupra modului cum trebuie să se procedeze pentru înlăturarea acestora. De asemenea a fost întocmit un grafic privind organizarea interesistențelor la lecții, în așa fel încît profesorii cu rezultate mai slabe în predare să poată învăța din experiența profesorilor care au obținut rezultate bune. Modul cum se respectă graficul este controlat regulat de conducerea școlii. Tot în scopul perfecționării pregătirii cadrelor didactice, conducerea școlii se interesează de lectura ideologică, pedagogică și tehnico-științifică a acestora. Astfel, s-au dat indicații pentru consultarea fondului de documentare de care dispune biblioteca. În vederea popularizării cărților ideologice, tehnice și pedagogice, în cancelaria profesorilor a fost afișată o listă cuprinzînd ceea ce apare nou în aceste domenii, iar la colțul pedagogic a fost amenajată o vitrină.

Roadele muncii desfășurate în ultimul timp de cadrele didactice au și început să se oglindească în rezultatele obținute de elevi la învățătură. Dacă în perioada de la începutul lunii decembrie, la care se referă constatările cuprinse în articolul apărut în „Gazeta învățământului” exista un procent destul de mare de note sub limită, acum procentul elevilor cu note de frecere este de 90,5 la sută (62,7 la sută din elevi obținînd note între 7 și 10).

Cadrele care lucrează la Grupul școlar minier din Brad — se spune în încheierea scrisorii — consideră că articolul „Cînd nu sînt respectate cerințele predării” a constituit un ajutor eficient pentru orientarea muncii lor de viitor. El va ajuta la lichidarea anumitor lipsuri care s-au manifestat în munca unor profesori, contribuind prin aceasta la îmbunătățirea continuă a calității învățământului în școală.

O expoziție interesantă

La grupul școlar „Independența” din Sibiu s-a deschis de curînd o expoziție în care sînt prezentate lucrările de lăcătușărie executate în primele luni de școală de către elevii frezori din anul I.

Încă de la începutul anului școlar maistrii-instructori, împreună cu conducerea școlii, au întocmit un plan care cuprindea lucrările ce urmau să fie executate de către ucenicii anului I în atelierul de instructaj. La întocmirea planului s-a ținut seama de obiecte-

le ce se vor executa să se încadreze în programă, să răspundă cerințelor ei.

Expoziția elevilor celor două clase de frezori din anul I a demonstrat că aceștia și-au însușit cunoștințe și deprinderi multiple, că au făcut serioase progrese în ceea ce privește studiul matematicii, tehnologiei, mecanicii și desenului, că au dobîndit îndemnare în executarea unor obiecte cum sînt compasele, dățile, ciocanele, cleștii.

La obținerea acestor succese au contribuit, fără îndoială, calitatea

lecțiilor și a instructajelor practice, ca și strînsa colaborare între profesorii școlii și maistrii-instructori.

Expoziția lucrărilor executate de elevi, care cuprinde, pe lângă acestea, și planuri calendaristice și planuri de lecții, precum și trusele individuale ale elevilor, împreună cu caietele de schițe ale acestora, dă o imagine concretă a nivelului muncii cadrelor didactice și a elevilor.

IOAN CUTEANU
maistru-instructor — Sibiu

Prin mijloace locale, cu ajutorul elevilor

În munca mea de pregătire a viitorilor tehnicieni horticultori mă străduiesc să folosesc un material didactic cît mai bogat, deoarece socotesc că aceasta are o mare importanță nu numai pentru înarmarea lor cu cunoștințe temeinice despre soiurile de plante și calitățile acestora, ci și pentru formarea deprinderilor practice, pentru însușirea tehnicii de lucru. Într-adevăr, numai o demonstrație atentă și repetată a procedeelor de lucru cu ajutorul materialului didactic, în orele de aplicații practice, poate asigura efectuarea unor lucrări de calitate asupra plantelor din vie și din grădina de legume.

Am grupat materialul necesar în cîteva colecții, în funcție de specificul său. Mă voi ocupa în mod special, în cadrul acestui articol, de două dintre aceste colecții, care cuprind materiale ce pot fi realizate cu ajutorul elevilor.

Prima colecție include materialul ce poate fi strîns sau confecționat de către elevi în timpul unui an școlar. Este vorba, de pildă, de harta reprezentînd răspîndirea culturii viței de vie, de harta celor mai importante podgorii din țară, de planșe cu butași cu diferite feluri de rădăcini, de panouri înfățișînd diferite feluri de coarde de viță și secțiunile lor longitudinale. De asemenea, din această colecție mai fac parte ierbare cu frunze de la vițele indigene, producători direcți și port-altoi, planșe cu flori normale și flori avînd diferite anomalii, planșe cu struguri de diferite soiuri, semințe de la diferite specii și soiuri de viță, planșe reprezentînd plantarea butașilor în școala de altoire a viței, planșe cu diferite feluri de marcotaj. Se află totodată, printre materialele primei colecții, planșe înfățișînd diferite feluri de altoiri și diferite feluri de pichetaj la vie, planșe care arată operațiile efectuate la plantarea viței de vie, procedeele de tăiere a viței — la cep, cu brațe, mixtă etc. — sau procedeele de legaș și arăciș.

A doua colecție cuprinde materialul didactic a cărui pregătire se eșalonează pe o perioadă de mai mulți ani. Aici se includ ierbare cu frunze și coarde de la cei mai răspîndiți port-altoi sau hibridi port-altoi folosiți în regiune, cu frunze și coarde de la cei mai răspîndiți producători direcți, ca și de la cele mai răspîndite soiuri indigene sau străine.

Firește, asigurarea acestor materiale a necesitat îndelungate lucrări prealabile cum sînt, de pildă, plantarea de butași simpli pentru obținerea unei colecții cu rădăcină de un an, de doi ani și de trei ani, executarea pe teren a diferitelor feluri de marcotaj și obținerea de marcote cu lăstari și rădăcină etc.

Pentru stimularea interesului elevilor în acțiunea de colecțio-

nare și confecționare a materialului didactic am stat de vorbă cu cei din anii III și IV, care puteau contribui în cea mai mare măsură la această acțiune. Elevii au dovedit un deosebit interes pentru procurarea materialului didactic, înțelegînd că aceasta îi va ajuta să-și consolideze cunoștințele și deprinderile practice în domeniul viticulturii.

Am repartizat fiecărui elev piesele ce trebuiau să fie procurate sau confecționate, în funcție de necesități și ținînd seama de preferințele și aptitudinile lor. De exemplu, elevii care au aptitudinile pentru desen s-au angajat să deseneze hărțile sau planșele, cei cu îndemnare în lucrări de timplărie au confecționat ramele și lăzile etc. Am stabilit cu elevii un program de lucru, precum și termenele diferitelor etape de confecționare a materialului și de verificare a lui.

Desigur, problemele cele mai dificile le-a pus pregătirea materialului a cărui executare a fost eșalonată pe mai mulți ani, ca de pildă colecția de butași cu rădăcini, colecția vițelor altoite cu rădăcini, sau planșa înfățișînd butucii de vie cu tăierile din primii trei ani de la plantare. Această din urmă a putut fi realizată abia după cinci ani de la începerea confecționării.

Executarea lucrărilor a contribuit mult la îmbunătățirea pregătirii elevilor. Astfel, au fost întă-

rite deprinderile de executare corectă și la timp a tuturor operațiilor, a fost stimulat interesul elevilor pentru o activitate cu caracter de cercetare științifică, a sporit simțul lor de răspundere, deoarece și-au putut da seama că o neglijență cît de simplă a unuia din ei poate pune în primejdie munca unui întreg colectiv.

În vederea sistematizării materialului didactic așa încît să fie utilizat în mod cît mai eficient în cadrul lecțiilor, am numerotat și piesele, și lecțiile la care urma să le folosim, cu același număr. Am prevăzut de asemenea piesele cu un indice privind ordinea de utilizare. De exemplu, pentru lecțiile despre înmulțirea viței de vie au fost confecționate mai multe piese, care au fost numerotate în ordine cu 25 1, 25/2 etc. În general am căutat să repartizez pentru fiecare lecție un material cît mai variat — planșe, hărți, ierbare — astfel încît alternarea utilizării diferitelor materiale să constituie un factor de menținere a atenției elevilor.

Rezultatele obținute pînă în prezent pe linia însușirii conștiente și aprofundate de către elevi a cunoștințelor și deprinderilor răsplătesc pe deplin strădania depusă în confecționarea materialului didactic.

Ing. ION POPA
Centrul școlar agricol
din Alexandria

Despre măiestria formulării întrebărilor

Problema utilizării cît mai eficiente a orei de curs preocupă desigur pe fiecare profesor din școlile profesionale sau tehnice. Din păcate, nu întotdeauna rezultatele sînt dintre cele mai bune. Auzi adesea pe cite un profesor plîngîndu-se: „materialul e mult, trebuie să mai prezint și planșe, și machete... hotărît, nu-mi ajunge ora!” De altfel, și fără afirmații de acest fel lucrurile sînt cît se poate de clare: asemenea profesori fie că nu mai efectuează fizic, fie că răpesc regulat elevilor o parte din recreație.

Fotografierea cu ceasul în mînă a orelor respective scoate însă în evidență risipirea inutilă a multor minute. Iar una din cauzele principale ale acestei risipe o constituie formularea nejudicioasă de către unii profesori a întrebărilor. Să dăm cuvînt faptelor.

Ora de tehnologie cu subiectul „Procesul chimic din furnal”. Pentru a stabili legătura cu lecția precedentă, profesorul spune: „Am văzut că în mersul ascendent al gazelor au loc o serie de reacții chimice pe care vi le-am enumerat în lecția trecută. Ia să vedem, care sînt aceste reacții chimice ce au loc în mersul ascendent al gazelor în furnale?” După ce primește răspunsul, pune a doua întrebare: „Am învățat în lecția trecută cum se numește zona a doua din furnal, ce temperatură există în această zonă și ce proces chimic are loc în această zonă?” Evident, răspunsul cu totul inutil la o asemenea întrebare cu totul inutilă, nu putea fi decît „da”. Și desigur că, pentru a constata ce știu elevii, profesorul e nevoit să pună noi întrebări: Acum să-mi răspundeți: cum se numește cea de a doua zonă din furnal? Răspunde un elev. Ce temperatură există în a doua zonă din furnal? Răspunde

alt elev. Ce proces chimic are loc în a doua zonă din furnal? Răspunde un al treilea elev.

S-ar părea că prin asemenea întrebări sînt mobilizați mai mulți elevi la răspunsuri, deci lucrurile merg bine. De fapt, însă, lucrurile se petrec altfel. Prolixitatea întrebării de Introducere, care a necesitat apoi trei întrebări suplimentare, a determinat confuzii în răspunsuri, căci elevii n-au știut de la început la ce să se refere, iar ulterior n-au avut timp suficient să-și formuleze precis răspunsul. E limpede că aceste întrebări — împreună cu răspunsurile date destul de șovăitor, așa încît au necesitat intervenția profesorului — au luat o bună parte din oră.

Să urmărim acum ora altui profesor, la care se predă aceeași lecție, dar unde întrebările sînt formulate judicios. Iată-le: Care sînt reacțiile chimice ce au loc în mersul ascendent al gazelor? Cum se numește a doua zonă din furnal, ce temperatură are și ce proces chimic are loc în aceasta?

Observăm că a doua întrebare cuprinde clar și precis cele trei întrebări care în lecția anterioară au fost separate. Elevul care a răspuns la această întrebare, ca și cel care a răspuns la prima, au putut da răspunsuri precise. După ceas, aceste întrebări împreună cu răspunsurile lor clare, au durat trei minute. Iar calitatea răspunsurilor primite a fost determinată de claritatea formulării, care a permis înțelegerea perfectă a întrebărilor.

Să ne gîndim deci mai mult, atunci cînd ne pregătim pentru lecții, și la felul cum vom formula întrebările puse elevilor.

Prof. VASILE POPA
Filipești de Pădure

Dirigintele și educația ateist-științifică a elevilor

Inarmarea elevilor cu concepția științifică despre lume se realizează în primul rând prin lecție. În adevăr, fiecare obiect de învățământ ajută pe elevi în formarea unui sistem de cunoștințe științifice a concepției materialiste despre fenomenele din natură și societate. Dar și activitățile în afară de clasă și orele de dirigiență își dau contribuția la înarmarea elevilor cu cunoștințe temeinice despre natură și societate. La trezirea interesului și curiozității lor pentru știință, pentru cercetarea și cunoașterea lumii înconjurătoare, la eliminarea din conștiința lor a oricăror rămășițe ale concepțiilor mistice-religioase, la crearea deprinderilor de a aplica în viață cunoștințele însușite și de a lupta cu hotărâre împotriva vederilor înăpăiate.

Străduindu-mă să îndeplinesc această latură deosebit de însemnată a muncii educative am căutat să dezvolt în cât mai mare măsură interesul elevilor pentru știință, să-i educ în spirit ateist-științific. Le-am recomandat să citească literatură științifico-fantastică, pagina de știință și tehnică din „Știința pionierului”, să asculte unele emisiuni de radio, ca „Vreau să știu”, „Almanah științific” etc. Totodată am discutat cu ei numeroase exemple de oameni care au avut de suferit de pe urma superstițiilor și credințelor mistice.

Diversele fenomene ale naturii au constituit pentru mine tot ațtea prilejuri pentru convorbiri cu elevii, în care am arătat mereu posibilitățile științei de a explica fenomenele din natură, de prevedere fără greș a unora din fenomenele ei. În discuțiile cu copiii am arătat că de lipsite de teme sunt prezicerile bisericii — bunăoară, cele cu privire la sfârșitul lumii în diverși ani, care au trecut fără ca lumea să se fi sfârșit. După ce au fost relevate asemenea fapte, am cerut elevilor să-și dea părerea despre profețiile religioase și să facă o comparație între acestea și previziunile științifice.

Activitatea în afara lecțiilor a ocupat un loc însemnat în pregătirea ateist-științifică a elevilor mei. În această privință am folosit ajutorul dat de detașamentul de pionieri al clasei, împreună cu care am organizat felurite activități educative în afară de clasă, ca serate literare, serate științifice, convorbiri pe diferite teme etc. Una din seratele literare, de pildă, a fost consacrată discutării unor poezii și fragmente din opere literare cu conținut ateist. În organizarea și desfășurarea acestor serate, rolul principal l-au avut elevii. Ajutați de mine ei au stabilit ce poezii și fragmente vor fi prezentate, discutate, cine va recita sau va citi poeziile și fragmentele respective. Cel mai important rezultat al acestei serate literare a fost acela că a trezit interesul și dorința elevilor de a citi opere literare cu conținut ateist-științific. Aceasta este o garanție că ei își vor îmbogăți prin muncă proprie cercul cunoștințelor

și convingerilor ateiste și că vor deveni factori activi de demascare și combatere a misticismului, superstițiilor și vederilor înăpăiate.

De o deosebită popularitate printre elevi s-au bucurat și seratele științifice. La una dintre acestea, bunăoară, s-a discutat despre originea și evoluția omului. Ca și în cazul seratei literare, în organizarea și desfășurarea ei elevii au jucat rolul principal. După ce au revăzut cu toții lecția din manualul de istorie de clasa a V-a referitoare la desprinderea omului din rindul animalelor, s-au ocupat de asigurarea materialului ilustrativ — o serie de planșe, precum și diavimul „Originea și evoluția omului” — pe care ei înșiși l-au prezentat. Această serată științifică a prilejuit discuții vii, în cadrul cărora elevii au făcut observații interesante asupra originii animale a omului, asupra rolului determinant al muncii în procesul de transformare a maimuței în om.

Iată, deci, că activitățile educative în afară de lecții, în cadrul cărora accentul principal cade pe munca independentă a elevilor, contribuie din plin la formarea deprinderilor lor de a studia și cerceta lumea înconjurătoare, îi învață să ajungă prin forțe proprii la cunoașterea adevărului științific.

Este foarte important ca în educarea ateist-științifică a copiilor să atragem și pe părinții lor. Unii părinți mai sînt încă tributari concepțiilor mistice și superstițiilor și îi influențează și pe copiii lor în acest sens. Este necesar deci să desfășurăm o activitate susținută de lămurire și orientare

din acest punct de vedere a familiei. În această privință am folosit munca individuală și propaganda științifică-ateistă prin conferințe, în cadrul lectoratelor cu părinții. În legătură cu metoda muncii individuale amintesc convorbirile duse cu ocazia vizitelor în familie. Paralel cu aceasta am intensificat propaganda științifică-ateistă, folosind conferințe pe teme științifice cum sînt: „Adevărul despre calendar”, „Știința și religia despre facerea lumii”, „Somnul și visele” etc. Asemenea conferințe au stîrnit un viu interes. Dovada acestui fapt a constituit-o participarea activă la discuții și numărul mare de întrebări pe care le-au pus cei de față. Răspunzînd la aceste întrebări, am folosit globul pămîntesc, harta și alte materiale, ceea ce a dus la mai deplină înțelegere a problemelor. Fiecare a plecat de la conferință preocupat de cele auzite și cu multe din vechile concepții zdruncinate. Aceste conferințe, precum și convorbirile individuale au contribuit și la înțelegerea de către părinți a faptului că familiei îi revine o mare răspundere în educarea sănătoasă a copiilor.

Desfășurînd o muncă continuă și perseverentă, pregătînd și organizînd temeinic fiecare lecție și activitate educativă, sprijinindu-ne intens pe ajutorul organizațiilor de tineret din școală și al familiei vom reuși să îndeplinim tot mai bine sarcina educării elevilor în spirit ateist-științific.

Prof. ION CRĂCIUNESCU
directorul Școlii de 8 ani
din comuna Pecineaga
raionul Negru Vodă

Mijloace variate

Cadrele didactice din școlile raionului Rm. Vilcea se preocupă de educarea elevilor prin folosirea celor mai variate mijloace.

Cunoscînd importanța mare pe care o au excursiile în munca de educare și instruire, directorii școlilor medii din raion și al școlilor de 8 ani din localitățile Copăcel, Riurenii, Olănești și Păușești-Măglași au avut grijă să prevadă de pe acum în planurile de acțiune pentru vacanța de primăvară drumeții și excursii cu elevii. Bunăoară, colectivul de elevi și profesori de la Școala medie „Vasile Roaită” din Rm. Vilcea intenționează să facă o excursie în Moldova, unde vor vizita hidrocentrala „V. I. Lenin” de la Bicăz, Cheile Bicazului, precum și orașe ca Iași, Suceava, Vatra-Dornei. Colectivul Școlii medii „N. Bălcescu” din Rm. Vilcea se va îndrepta spre Banat, dorînd să cunoască pitoreștile locuri din acest colț de țară, orașele Reșița, Timișoara, Herculane.

Pentru ca excursiile să aibă eficiența dorită se iau de pe acum măsuri pentru buna lor organizare. Astfel, direcția Școlii medii „Nicolae Bălcescu” a pregătit special 8 cadre didactice care vor conduce excursiile, instruindu-le asupra felului cum trebuie rezolvate sarcinile organizatorice și educative ale acestora. Unul din inspectorii metodiști din cadrul secției de învățământ se ocupă de pregătirile ce se fac în școli în vederea viitoarelor excursii, dînd îndrumările și lămuririle solicitate.

Și cu prilejul excursiilor, drumețiilor și vizitelor din vacanța de primăvară, ca și cu prilejul excursiilor trecute, elevii vor fi îndrumați de cadrele didactice să stringă material didactic pentru școală — plante, roci, diferite piese aparținînd trecutului istoric — ceramică, monede, cărți vechi, documente etc.

Un mijloc educativ folosit cu bune rezultate în școlile din raionul Rm. Vilcea îl constituie și cercetarea folclorului nou, în care se oglindește viața îmbelșugată a țărănimii muncitoare și dragos-

tea nețărmurită pentru partid a țărănimii colectiviste. Culegerea materialului folcloric contribuie mult la educarea copiilor în spiritul admirației pentru frumusețea artei noastre populare, al dragostei de patrie. Profesorii de limba romină care activează în cenaclul literar de la casa de cultură a raionului îndrumă tineretul școlar în acest domeniu, învățîndu-l cum să culegă creațiile folclorice, cum să le transcrie.

În procesul de educare și instruire a copiilor sînt de mare folos și cercurile de elevi. Acțiunile organizate de aceste cercuri, pregătirile pe care le desfășoară ele pentru olimpiadele de matematică și fizică, pentru concursurile de limba romină, pentru spartaciade au o mare influență asupra disciplinei, dezvoltării voinței și stăruinței copiilor, a dragostei lor față de știință, artă, sport. Asemenea roade au dat în raionul nostru, de pildă, cercul de fizică al elevilor de la Școala medie „Vasile Roaită” și cercul de fizică aplicată de la Școala medie „Nicolae Bălcescu”, în care elevii activează cu dragoste și convingere. Directorii de școli și cadrele didactice au primit sarcina să gîndească asupra cât mai bunei organizări a activității în cercuri, așa încît acestea să aibă urmări cât mai favorabile pentru educația elevilor.

Există în raionul nostru și preocuparea pentru cultivarea simțului frumosului la elevii cu ajutorul desenului, al picturii. Despre o astfel de preocupare vorbesc cu prisosință expozițiile de desen ale copiilor. Bunăoară, profesora de desen de la Școala de 8 ani nr. 1 din Rm. Vilcea, pe baza unei experiențe îndelungate, organizează expoziții cu cele mai reușite planșe ale elevilor. Expozițiile, vizitate de elevi, părinți, de oamenii muncii, au un deosebit succes.

Prof. ILIE CHIRIȚĂ
Șeful secției de învățământ
a raionului R. Vilcea

Schimb de păreri — la sfîrșitul lecției de vioară

O zi la Casa pionierilor

Se apropie ora 15. Spre Casa pionierilor din Satu Mare se îndreaptă grupuri, grupuri de pionieri și școlari discutînd aprins. Sînt voioși, pentru că știu că își vor petrece timpul liber în mod plăcut, împlinind munca cu veselie.

Intrăm pe urmele lor, la Casa pionierilor. De departe ne întîmpină sunetul ritmic cunoscut al ferăstrăielor, motorasului și strungului electric de la cercul de tîmplărie. Copiii le minuesc cu multă pricepere și le-au îndrăgit: doar cu ajutorul lor au construit frumoasa machetă a unei case din Oaș, care în anul trecut a obținut premiul I pe regiune și construiesc în acest an machetele Casei pionierilor, a policlinicii noi din Satu Mare, numeroase jucării etc.

Intr-o sală vecină se văd aliniate, pe masa de lucru, bărci cu pinze și planoare la care lucrează cu multă însuflețire harnicii membri ai cercului de aere și navomodele. Copiii se pregătesc pentru sezonul de vară, cînd se vor organiza concursuri de navomodele și aeromodele, ca și pentru expoziția de sfîrșit de an, la care doresc să prezinte o frumoasă machetă a motonavei „Transilvania”.

La cercul fotografiilor amatori se fac ultimele probe pentru obținerea unei noi serii de fotografii colorate, precum și a unor fotografii mărite de la Carnavalul pionierilor. Toate acestea vin să se adauge altor realizări ale micilor artiști amatori: un film despre Casa pionierilor, un diavim alb-negru și colorat din activitatea cercurilor, o serie de albume de fotografii, dintre care unele confecționate pentru schimbul cu alte case de pionieri din țară și străinătate. Punctul de atracție al cercului îl constituie în momentul de față fotografiile în culori.

Ciocanele bat de zor, pilele sînt minuite cu pricepere. Foarfecile de tăiat se supun voinței ferme a pionierilor, făcîndu-și drum prin tabla de fier. Ne aflăm în cercul de mecanică, acolo unde se confecționează șurubelnițe, ciocane, dăți, găleți mici, unde s-a construit frumoasa machetă a aragazului tip „1 Septembrie” Satu Mare clasată pe locul I la faza regională a concursului „Micilor tehnicieni”. În planurile de viitor cele mai îndrăgite ale copiilor se numără confecționarea machetei unei locomotive, a unor vagoane de mină tip „Unio” Satu Mare, de unuș strung mic pentru lemn și a altor obiecte lucrate la frumosul strung instalat recent în atelier.

Ne despărțim de harnicii me-

canici furați de acordurile cîntecului „Banu Mărăcine”, pe care îl interpretează orchestra de mandoline a Casei pionierilor, sub îndrumarea părintească a profesorului. Repertoriul acestei orchestre este bogat; ca să-l ascultăm în întregime, am avea nevoie de mult timp. Pionierii stăpînesc bine instrumentul și-l îndrăgesc, căci le aduce mari satisfacții. De la copii am aflat de pregătirile intense care se fac în vederea unor noi spectacole ce le vor da în oraș și în raion și care, neîndoim, se vor bucura de același succes ca și spectacolele anterioare.

Alături, în sala cercului „mînilor îndeminative”, liniște. Pionierii muncesc de zor. Sînt doar în întrecere. Carpetele, tablourile cu aspecte din viața copiilor, din cărțile de povești etc., lucrate în punct persan, împodobesc pereții dînd sălii un aer deosebit de cald și primitor. Se lucrează pentru viitorul concurs al micilor meșteri artiști, ca și pentru expoziția de sfîrșit de an, circa 400 de obiecte, printre care și 12 perechi costume naționale românești pentru formația de dansuri a Casei pionierilor.

La cercul de teatru se repetă piesa „Colinaș Voinicul”, basm în 3 acte. Cercul are în repertoriul său peste 10 piese, prezentate cu diferite ocazii. Aci întîlnim și elevi care au trecut de mult de vîrsta pionierilor, dar care nu se pot îndura să părăsească cercul pe care l-au îndrăgit atît de mult și chiar rolul pe care-l interpretează.

În alte săli și ateliere își desfășoară activitatea cercurile micilor naturaliști, de radio, de dansuri populare etc. Și aici întîlnim aceeași animație, aceeași dorință de muncă și dragoste pentru frumos.

În pauze, jocul prinde viață. Pionierii fac un om de zăpadă, se întrec cu săntuțele, trag la țintă ori se prind în vârtejul ne-lipsitei lupte între două tabere, în care proiectilele sînt, firește, bulgări de zăpadă. Viața lor, a copiilor, nici nu se poate închipui în afara jocului, a voioșiei, iar casele de pionieri sînt locuri minunate și pentru muncă și pentru joacă.

Dar și în munca și în joaca pionierilor ați recunoscut, desigur, strădaniile cadrelor didactice dornice să sădească în sufletele copiilor dragostea pentru muncă și pentru frumos, pasiunea față de știință și tehnică, optimismul și încrederea în viață.

Prof. ANDREI BALAN
directorul Casei pionierilor
din Satu Mare

La bibliotecă

În preajma alegerilor de deputați în sfaturile populare comunale și ale orașelor de subordonare raională

La Caracal, printre cei propuși drept candidați în alegerile din 3 martie 1963 se numără și profesorul comunist Ion Zamfirescu, director adjunct la Școala medie nr. 1 din localitate.

Cei ce au participat la adunarea în care a fost propus tov. Ion Zamfirescu au arătat că acesta este fruntaș în activitatea școlară, că a muncit cu sîrg pentru crearea și întărirea celor două gospodării agricole colective din localitate, că participă activ la munca de culturalizare a masei și sprijină larg acțiunile patriotice din circumscripția electorală nr. 22 din raion. Ei și-au manifestat cu căldură încrederea în tov. Zamfirescu și au aprobat în unanimitate propunerea făcută.

Prof. GH. MIHAI

★

Profesoara Maria I. Ionescu muncеște de 27 de ani în școală, neprecupețindu-și nici un efort pentru a aduce lumina și cultura în rîndurile tîrînilor muncitori.

În timpul regimului burghezo-moșieresc ea a căpătat cu

greu un post de învățătoare și apoi a trebuit să muncească mult timp în condiții umilitoare, neomenite. Anii puterii populare i-au deschis însă, la fel ca tuturor oamenilor muncii, cele mai luminoase perspective. Ea a urmat cursurile unei facultăți de filologie, calificîndu-se ca profesoară de limba română. Astăzi tov. Ionescu este directoarea Școlii de 8 ani din comuna Gîrcina, raionul Piatra Neamț. Închinîndu-și toate forțele pregătirii tineretului și desfășurînd o bogată activitate obștească, ea se poate mîndri pe drept cuvînt cu contribuția pe care a adus-o la realizările școlii, ale bibliotecii și căminului cultural din comună, ca și la activitatea dispensarului, a casei de nașteri etc.

Nu-i de mirare, de aceea, că tov. Ionescu a cucerit încrederea și dragostea cetățenilor din comună, care au propus-o de curînd, pentru a 13-a oară, ca deputată în sfatul popular comunal. Această propunere dovedește stima și dragostea de care se bucură în rîndurile oamenilor muncii profesoara comunistă Maria Ionescu.

FELICIA MARINCA

Elevii școlii profesionale de pe lângă uzinele „Grivița Roșie” cercetează cu un deosebit interes, la Muzeul organizat în cadrul clubului uzinelor, documentele care vorbesc despre glorioasele lupte ale muncitorilor cefești din neuitatele zile ale lui februarie 1933

Eroicele lupte din februarie 1933

(Urmare din pag. 1-a)

Regimul burghezo-moșieresc din România a înăbușit în sine eroicele lupte ale cefeștilor și petroliștilor. Conducătorii acestor lupte, care au fost aruncați în închisoare, li s-a înscenat un proces odios.

Cu toate că a fost reprimată sîngeros, eroica ridicare a proletariatului cefeșt și petrolișt a avut o foarte mare însemnătate pentru desfășurarea evenimentelor politice și sociale din România, frînînd ofensiva capitaliștilor autohtoni și străini împotriva condițiilor de viață și de muncă ale oamenilor muncii, împotriva independenței naționale a țării. Clasele exploataatoare au trebuit să țină seama de luptele muncitorilor conduse de partid

sabînd o parte din revendicările formulate în timpul lor. Lovind în temeliele regimului burghezo-moșieresc, luptele revoluționare din 1933 au accentuat procesul de subzire a orînduirii exploataoare. Clasa muncitoare s-a afirmat ca o forță politică puternică, capabilă să conducă lupta maselor muncitoare pentru rezolvarea problemelor cardinale care stăteau în fața poporului român.

Luptele cefeștilor și petroliștilor au avut un puternic ecou internațional. Ziarele muncitorești din numeroase țări au oglindit pe larg desfășurarea evenimentelor. De asemenea, în multe țări lupta cefeștilor și petroliștilor a dat naștere unor puternice manifestări de solidaritate și simpatie. Conferința internațională a muncitorilor feroviari a votat o moțiune

de solidarizare, Congresul internațional al tineretului antifascist a trimis telegrame și a trimis semănături de solidarizare. Ajutorul roșu din Spania a tipărit fotografii cu episoade ale luptelor.

Proletariatul din România, condus de partidul marxist-leninist al clasei muncitoare, a reușit, punîndu-se în fruntea celor mai largi mase muncitoare, să înlăture orînduirea bazată pe exploatarea omului de către om, a răsturnat dominația capitaliștilor și a instaurat regimul democrat-popular. La a 30-a aniversare a eroicelor lupte muncitorești din 1933 poporul nostru condus de Partidul Muncitoresc Român, merge ferm pe calea desăvîrșirii construirii socialismului în vederea trecerii treplate la comunism.

BIBLIOGRAFIE

În prezent mijloacele tehnice ale ciberneticii, care se aplică pe scară tot mai largă în procesele de producție și în cercetările științifice, pot fi utilizate cu succes și în cercetările științifice din domeniul pedagogiei, ca și în practica școlară, în soluționarea unor probleme de conducere a procesului de învățămînt.

Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, editată de Institutul de studii romîno-sovietic al Academiei R.P.R., prezintă, în ultimele sale numere, tocmai acest domeniu atît de interesant și de actual, în cîteva materiale selectate din literatura sovietică de specialitate. Astfel, în numărul recent al Revistei de referate (nr. 12), este publicat un referat cuprinzător al lucrării „Folosirea ciberneticii în cercetările științifice pedagogice”, în care autorul, M. I. Rozinberg, arată cum pot fi soluționate, cu ajutorul ciberneticii, unele probleme pedagogice ca studierea nivelului cunoștințelor elevilor, rezolvarea temelor pentru acasă, controlul instruirii în producție etc. Lucrarea menționează că o sarcină actuală este lărgirea sferei de aplicare a programării în învățămînt, inclusiv prin utilizarea de mașini și dispozitive care învață (în prezent există mașini pentru predarea scrisului, matematicii, geografiei etc.). Autorul subliniază că ar fi necesar să se analizeze problema ridicată de pedagogii sovietici în ceea ce privește întrebuintarea mașinilor matematice pentru ușurarea și accelerarea unor calcule în procesul de învățămînt și pentru a-i scuti pe elevi de efectuarea unor calcule complicate în rezolvarea unor teme școlare de producție.

Autorul discută și necesitatea familiarizării elevilor cu proble-

mele ciberneticii, subliniind că însușirea unor asemenea cunoștințe apropie învățămîntul de viață și contribuie la ridicarea nivelului de pregătire a elevilor.

Tot atît de interesant este și un alt referat cuprins în revistă și care relatează conținutul articolului „Cibernetica în slujba comunismului”, de V. Pușkin ș.a. Se prezintă, de asemenea, o culegere de articole scrise de specialiștii sovietici în legătură cu aplicarea ciberneticii în principalele ramuri ale științei și tehnicii. O trăsătură caracteristică a culegerii este atenția acordată problemelor corelației dintre psihologie și cibernetică, cercetării mecanismelor gîndirii din punctul de vedere al automatizării ei, al raționalizării activității psihice în procesul muncii etc.

V. DAM

★

De curînd a apărut în Editura Tineretului volumul „Teatru pentru preșcolari”, de Virginia Cucu Stăuble, care cuprinde piese de teatru cu subiecte variate, ce pot îmbogăți mult programul serbărilor organizate cu copiii. Micii spectatori gustă mult asemenea piese cum sînt „Ziua copilului”, care îi învață să iubească pe copiii din lumea întreagă, indiferent de culoare și naționalitate, „Greierile și furnica”, în care li se dezvăluie frumusețea muncii sau „De ziua lui Moș Martin”, care le arată că trebuie să lupte întotdeauna împotriva lăcomiei și vileniei.

Am pus de curînd în scenă, cu copiii din grupa mare, piesa „De ziua lui Moș Martin”, ai cărei eroi — Moș Martin, Fluturile zglobiu, Floarea gingașă, Lupul cu dinții ascuțiți, Capra și iezi etc. le erau bine cunoscute.

Varietatea costumelor, participarea nemijlocită la acțiunea piesei au stîrnit un asemenea interes, încît zile în șir după spectacol copiii au discutat despre cele văzute, pîtrunzînd mereu mai adînc sensul faptelor. Mi-am putut da seama că spectacolul de teatru îi impresionează adînc pe copii, acțiunea deosebit de mult asupra dezvoltării lor.

Piese din volumul Virginiei Cucu Stăuble nu sînt lipsite de unele carențe de ordin artistic sau din punct de vedere al construcției dramatice. Ca educatoare, însă, țin în primul rînd să relev deosebita lor utilitate pentru munca noastră cu copiii.

E. CRISTODORESCU
Sascut

★

A apărut revista Natura, seria Geografie-Geologie, nr. 1, ianuarie-februarie 1963.

În sumar:

- C. Opran: Apele subterane și posibilitățile lor de folosire în agricultura socialistă.
 - Ev. Puscariu-Soroceanu: Pășunile și fîntele din R. P. Romîna — bogate resurse de perspectivă.
 - Gh. Iacob: Contribuții la geografia agriculturii depresionii Făgăraș.
 - V. Velcea: Studiul fizico-geografic al alunecărilor de teren.
 - F. Klebleev-Badea: Cercetări sporopolenice în terasa Oltului.
 - M. Bicaku, Anca și V. Decu: Cea mai lungă peșteră din țară.
 - A. Dumitrescu: Lecție de recapitulare cu tema „Africa” la clasa a VI-a.
 - L. Vulcu, L. Opreanu, V. Danclu, B. Vulcu: Predarea geografiei în școala de 8 ani în sprijinul agriculturii.
 - Gh. Teodorascu: Povestirea și lectura în predarea geografiei.
 - I. Popescu-Argeșel: Activități folosite în cunoașterea orizontului local.
 - N. S. Surovțev: Construcția modelului unui gheizer în acțiune.
 - V. Teanola: Demonstrarea înclinării axei Pămîntului pe ecliptică.
- PE HARTA LUMII, RECENZII, CALEN-DAR, DIN ACTIVITATEA S.S.N.C.

POSTA redactiei

Nicu Vasilescu, Petroșani, raionul Curtea de Argeș.

Ca absolvent al școlii pedagogice și avînd un stagiu de peste 3 ani, vă puteți prezenta la examenul de definitivat pentru învățători. În cazul cînd ulterior vă calificați prin învățămîntul superior fără frecvență, obținînd titlul de profesor, nu va mai fi nevoie să vă prezentați din nou la examenul de definitivat, întrucît gradul definitiv se acordă pentru învățămînt în general.

Ioan Fraseniu, Parcheș, raionul Tulcea.

Timpul servit ca referent (contabil) la sfatul popular nu vi se poate lua în considerare la calcularea stagiului de activitate în învățămînt, întrucît nu aveți pregătire pentru munca în școală, iar activitatea desfășurată nu are nici o legătură cu activitatea didactică. Vi se socotește ca stagiu în învățămînt numai munca direct prestată ca învățător sau profesor.

În ceea ce privește salarizarea, ca absolvent de școală medie, dacă predați la clasele V-VII sinteți asimilat cu învățătorii de categoria I, iar dacă predați la clasele I-IV ca învățător II, în grupa de vechime 0-5 ani.

Ioan Duduc, raionul Botoșani.

În cazul cînd ați fost atestat ca învățător și aveți la bază o școală de građ mediu terminată, aveți dreptul la încadrare ca învățător I și la acordarea gradului definitiv fără examen, dacă la 1 august 1959 aveți un stagiu de peste 5 ani și cursurile de perfecționare absolvite în perioada anilor 1955-1959.

Iorgu Bocsă, comuna Epureni, raionul Birlad.

Suplitorul unui învățător sau profesor aflat în concediu este remunerat cu ora, plătindu-se orele efectiv prestate la care îi dau dreptul studiile, građul și vechimea sa. Prin urmare, în mod greșit vi s-au calculat drepturile conform salariului celui pe care l-ați suplinit.

În cazul cînd un post a devenit vacant prin transferare și este

atribuit unuia dintre învățătorii sau profesorii școlii acesta va fi retribuit prin cumul, care se plătește și pe timpul vacanțelor de iarnă și de primăvară, cînd cadrele didactice nu se află în concediu de odihnă.

Gheorghe Daraban, Piatra Neamț și Constantina Popa, comuna Crișești, raionul Birlad.

În legătură cu obligațiile cadrelor didactice care studiază în învățămîntul superior fără frecvență, orientați-vă după răspunsul dat tov. Octavian Bolea în numărul 693 din 1. II, 1963 al gazetei noastre.

W. Fredrich — Mangalia, Leonte Mauriciu — Cluj, Constanța Constantin — raionul Vinju Mare, Maria Curuia — raionul Miercurea Ciuc, Viorel Rusu — raionul Huedin, Viorica Ionescu — Rm. Vilcea, Ion Rădoi — raionul Slobozia, Ion Bădița — raionul Beiuș, Dumitru Dăscălescu — raionul Tg. Ocna, Ion Petrescu — raionul Curtea de Argeș.

Pentru lămurile pe care le cereți, adresați-vă organelor locale.

CONCURS

Institutul de medicină și farmacie din Cluj publică concurs pentru ocuparea postului de conferențiar la catedra de științe sociale, disciplina materialism dialectic și istoric, poz. 3 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data apariției prezentei publicații, la rectoratul I.M.F. din Cluj, str. I. Mai nr. 13, o cerere însoțită de următoarele acte în două exemplare: copie legalizată de pe actul de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de conferențiar; lucrările științifice (un exemplar); certificate de caracterizare a activității profesionale și sociale eliberat de șeful de catedră, în cazul cînd funcționează în învățămîntul superior, sau de instituția în care își au funcția de bază; memoria de activitate didactico-științifică și socială; autobiografia; certificat de vechime în muncă, eliberat de unitatea unde lucrează.

Cei care lucrează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului respectiv înscrierea la concurs.

Orice alte informații se pot cere la sediul institutului.

Informație

Persoanele care doresc să participe la concursul pentru elaborarea unor manuale școlare anunțat în „Gazeta învățămîntului” nr. 694 din 8. II. 1963 se vor adresa Editurii didactice și peda-

gogice în vederea obținerii programelor necesare manualelor de muzică (în limba romînă) pentru clasa a VIII-a, desen — clasa a VIII-a și igienă — clasa a VII-a.